

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร
กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในเขต อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร
กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในเขต อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี

การศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2552

© 2551

นัทรโสภา ตันเสถียร

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้การศึกษาเฉพาะบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

เรื่อง “การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออกไปลงคะแนนเสียง
เลือกตั้งศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
ปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550”

ผู้วิจัย น.ส. ฉัตร โสภาคันเสถียร

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพรม ชมงาม)

ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ฤกษ์กลาง)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(รองศาสตราจารย์ พีระ จิร โสภณ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

(ดร. สุदारัตน์ ดิษยวรรณนะ จันทราวัทฒนากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552

จักรโสภา ต้นเสถียร. ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, ธันวาคม 2551, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี (87 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพรหม ชมงาม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูล
ข่าวสาร กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของผู้มีสิทธิ
เลือกตั้ง โดยทำการศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง ในเขต อำเภอเมืองจังหวัด ปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 23
ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยกลุ่มตัวอย่าง 150 คน เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตอำเภอเมือง
จังหวัด ปราจีนบุรี

ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากสื่อมวลชนมากกว่าสื่อบุคคล โดยมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจาก
สื่อมวลชนผ่านทางโทรทัศน์ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ และวิทยุตามลำดับ
สำหรับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลนั้นมีการเปิดรับผ่านทางคนในครอบครัวหรือเพื่อน
ในระดับมาก รองลงมาคือหน่วยงานราชการ และอาจารย์ตามลำดับ

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารทั้งจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคลต่างมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการ
การออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่เมื่อแยกเป็น
รายสื่อพบว่าสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ โทรทัศน์
หนังสือพิมพ์ และคนในครอบครัวหรือเพื่อน ส่วนวิทยุ เจ้าหน้าที่ราชการ และอาจารย์หรือวิทยากร
เป็นสื่อที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

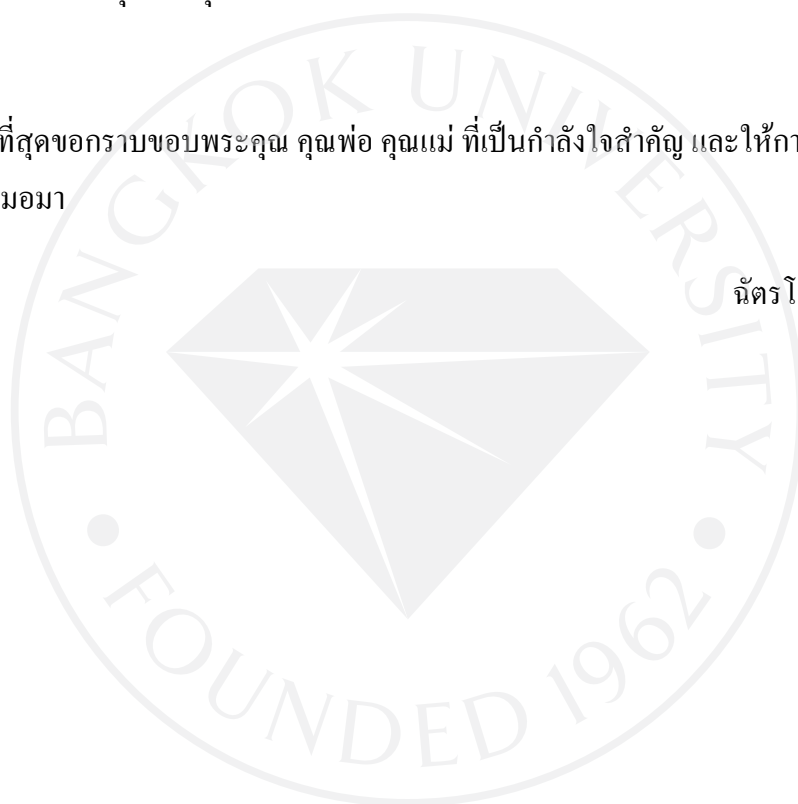
กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเฉพาะบุคคลฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเอาใจใส่และความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพรม ชมงาม อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้สละเวลาเพื่อให้คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งให้กำลังใจอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจ ขอขอบคุณหน่วยงานทุกหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือในการค้นคว้าเอกสารข้อมูล ตลอดจนขอขอบพระคุณอาจารย์บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพทุกท่านที่คอยติดตามความก้าวหน้าในการทำการศึกษาระดับบัณฑิตฉบับนี้

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นกำลังใจสำคัญ และให้การสนับสนุนในทุกเรื่องเสมอมา

ฉัตร โสภา ตันเสถียร

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ขอบเขตของงานวิจัย	4
ประเภทของตัวแปร	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร	6
แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร	13
แนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชน	15
แนวคิดเกี่ยวกับสื่อบุคคล	25
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	29
ผลงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง	30
ผลงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	33
สมมุติฐาน	35
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
ประเภทของงานวิจัย	36
ประชากร และกลุ่มเป้าหมาย	36
การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	39
การทดสอบเครื่องมือ	39

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
	40
4	บทวิเคราะห์ข้อมูล
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
	สรุปผลการวิจัย
	อภิปรายผล
	ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	82

สารบัญตาราง

ตารางที่

	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง, 2550)	38-39
2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางประชากร	42-43
3 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ก่อนมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	44
4 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล ก่อนมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	45-46
5 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ที่ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	47
6 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล ที่ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	48-49
7 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ที่มีผลต่อการอยากไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	50
8 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล ที่มีผลต่อการอยากไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	51-52
9 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของสื่อมวลชนในการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง	53
10 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของสื่อบุคคลในการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง	54-55
11 แสดงจำนวน และร้อยละของความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง และการเลือกตั้งจากสื่อมวลชน	55-56
12 แสดงจำนวน และร้อยละของประเภทรายการโทรทัศน์ที่ชื่นชอบ	56
13 แสดงจำนวน และร้อยละของหัวข้อหนังสือพิมพ์ที่ชื่นชอบ	57
14 แสดงจำนวน และร้อยละของประเภทรายการวิทยุที่ชื่นชอบ	58
15 แสดงจำนวน และร้อยละของบุคคลที่ได้สนทนาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	58

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่

หน้า

16	แสดงจำนวน และร้อยละของตัวอย่างที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550	59
17	แสดงจำนวน และร้อยละเหตุผลที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550	60
18	แสดงจำนวน และร้อยละเหตุผลที่ไม่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550	60
19	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	62
20	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	63
21	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	64
22	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจาก คนในครอบครัว/เพื่อน กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	65
23	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากรกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	66
24	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการ กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	67
25	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	68

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	แบบจำลองกระบวนการสื่อสารมวลชน (Wilbur Schramm)	21
2	แบบจำลองการสื่อสาร SMCR Model	23
3	แบบจำลองการสื่อสารระหว่างบุคคล ABX (Newcomb)	29

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงมีบุคลิกและความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นทั้งในรูปแบบของการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล และการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคม ซึ่งความสามารถในการติดต่อสื่อสารของมนุษย์นี้เองทำให้สังคมมนุษย์มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นปึกแผ่นขึ้นมาได้ นับตั้งแต่ในอดีตการที่มนุษย์สามารถรวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นสังคมได้นั้นก็อาศัยการสื่อสารเป็นพื้นฐาน เพื่อสร้างความเข้าใจกัน และทำความเข้าใจกันเพื่อสร้างกฎระเบียบของสังคมให้เป็นที่ยอมรับระหว่างสมาชิกเพื่อที่จะได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

ในสภาพสังคมที่คนจะต้องเกี่ยวข้องกับมากขึ้นเช่นปัจจุบัน การสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมมากขึ้น เพราะหากคนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจในการสื่อสาร ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ ย่อมจะทำให้เกิด ปัญหาต่างๆ มากมายตามมา

นอกจากการสื่อสารจะถูกใช้เพื่อการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคมแล้ว การสื่อสารก็ยังให้ประโยชน์ในด้านการเมืองการปกครองด้วย การสื่อสารนับเป็นพื้นฐานของกิจกรรมทางการเมืองทุกชนิด กระบวนการสื่อสารทางการเมืองมีรูปแบบเหมือนกับการสื่อสารขั้นพื้นฐานทั่วไป คือ ผู้ส่งสาร ซึ่งอาจได้แก่ นักวิชาการ นักการเมือง หรือผู้บริหาร ได้ส่งข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ อาทิเช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ไปยังผู้รับสารซึ่งก็คือประชาชนทั่วไป โดยวัตถุประสงค์ของการสื่อสารก็คือผลกระทบของสารต่อประชาชนที่รับเอาข่าวสารนั้นๆ ไป ไม่ว่าจะเป็นผลต่อความคิด ทศนคติ การเรียนรู้ ไปจนถึงการแสดงออกของพฤติกรรมทางการเมืองในด้านต่างๆ จากการศึกษาของ Schramm (1964, PP.5, 59-60) พบว่าประชาชนเปิดรับสื่อมวลชนเช่นเดียวกับการเปิดรับข่าวสารอื่นๆ หาสิ่งที่เขาต้องการ ไม่ใช่ในสิ่งที่สื่อตั้งใจให้เขามีเพราะว่าสื่อมีจำนวนมากมายให้เลือก

ทั้งนี้อาศัยแนวคิดเรื่อง การสื่อสารแบบ 2 จังหวะ (Two-step Flow of Communication) ที่กล่าวว่าข่าวสารจะไหลผ่านจากสื่อมวลชนไปยังผู้นำความคิดเห็น และไปยังประชากรส่วนอื่นๆ ที่กระตือรือร้นน้อยกว่า และมีหลักฐานมากมายในสหรัฐอเมริกาและประเทศด้อยพัฒนาที่ยืนยันว่าการแพร่กระจายของสื่อมวลชนอย่างเปิดเผยแต่เพียงอย่างเดียวไม่น่าจะมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ การสื่อสารมวลชนมีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ (Cognition) ในขณะที่การสื่อสารระหว่างบุคคลมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude) หากวัตถุประสงค์ในการสื่อสารคือ การจูงใจ (Persuasion) การสื่อสารด้วยคำพูดดูเหมือนจะมีประสิทธิภาพเหนือกว่าสื่อมวลชน (Roger,1987 อ้างถึงในอุษา โหราเรือง, 2540, หน้า 2)

อย่างไรก็ตามมีการศึกษาพบว่า การใช้สื่อหลากหลายประเภทจะช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการโน้มน้าวใจ โดยเฉพาะการใช้สื่อบุคคลและสื่อมวลชนเสริมซึ่งกันและกัน (Bettinghaus, 1968 อ้างถึงในพรทิพย์ เย็นจะบก, 2527, หน้า 25) ดังนั้น หากจะศึกษาถึงระดับพฤติกรรมในทางการเมือง โดยกระบวนการสื่อสาร จึงควรต้องศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง การเปิดรับสื่อมวลชน และสื่อบุคคล รวมทั้งปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ

การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ที่ผ่านมานับว่าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกที่มาจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2550) ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดกติกาการเลือกตั้งหลายประการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าบทบาทของการสื่อสารจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสร้างความเข้าใจในการเลือกตั้งรูปแบบใหม่พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศ และจากสถิติผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ที่ผ่านมา พบว่าจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 74.49 โดยจากจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 44,002,593 คน มีผู้มาใช้สิทธิ 32,775,868 คน (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2550) สูงกว่าการเลือกตั้งปี พ.ศ.2549 ที่มีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 44,909,562 คน มีผู้มาใช้สิทธิ 29,088,209 คน คิดเป็นร้อยละ 64.77 ซึ่งเป็นสถิติการออกมาใช้สิทธิที่น่าพึงพอใจ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจและประสงค์จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในครั้งที่ผ่านมา โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

นอกจากจะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้ว ยังอาจนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและวางแผนการสื่อสารเพื่อณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

ปัญหานำการวิจัย

1. การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ อย่างไร
2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารโดยช่องทางใดบ้าง

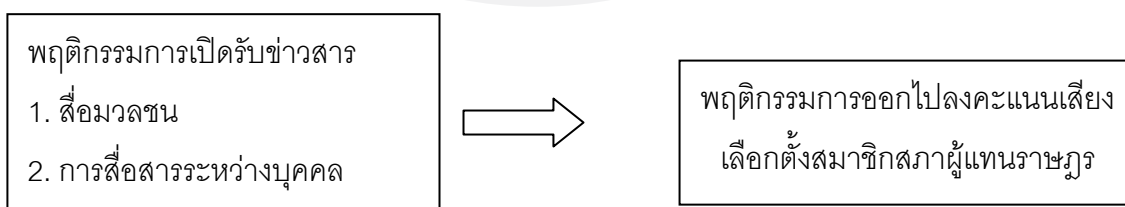
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. เพื่อศึกษาช่องทางในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ตัวแปรต้น

พฤติกรรมกาารเปิดรับข่าวสาร

1. สื่อมวลชน
2. การสื่อสารระหว่างบุคคล

ตัวแปรตาม

พฤติกรรมกาารลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่

1. การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรีในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550
2. การไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรีในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและพฤติกรรมกาารออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการสื่อสารเพื่อรณรงค์ทางการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย หากสามารถทำการศึกษาได้ทั่วประเทศ จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น แต่เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและทรัพยากร ผู้วิจัยจึงจำกัดขอบเขตในการศึกษาวิจัยเฉพาะประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งมากเป็นอันดับที่ 12 จากทั้งหมด 76 จังหวัด มีประชาชนออกมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 247,163 ราย จากผู้มีสิทธิ 305,045 ราย คิดเป็น 81.03% (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ. 2550) โดยจะศึกษาในแง่ของลักษณะทางประชากร การศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว และการเปิดรับข่าวสารที่มีผลต่อพฤติกรรมกาารลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ด้วยการจัดทำกาารวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทางด้านการเปิดรับข่าวสารและพฤติกรรมกาารออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

นิยามศัพท์

การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	หมายถึง	พฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารต่างๆ ทั้งจากทางสื่อมวลชนและสื่อบุคคล
การเปิดรับสื่อมวลชน	หมายถึง	การเปิดรับข่าวสาร จากสื่อต่างๆ ไปเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์
สื่อมวลชน	หมายถึง	โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์
การเปิดรับสื่อบุคคล	หมายถึง	การเปิดรับข่าวสาร จากบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนฝูง เพื่อนบ้าน อาจารย์ และข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
สื่อบุคคล	หมายถึง	คนในครอบครัว เพื่อนฝูง เพื่อนบ้าน อาจารย์ และ ข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)
พฤติกรรมกรลงคะแนนเสียง	หมายถึง	การไปหรือไม่ไปแสดงตนเพื่อใช้สิทธิที่หน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่
การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	หมายถึง	การไปแสดงตนเพื่อใช้สิทธิที่หน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่
การไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	หมายถึง	การไม่ไปแสดงตนเพื่อใช้สิทธิที่หน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร กับพฤติกรรมกรออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและวางแผนการสื่อสารเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผู้วิจัยได้สำรวจแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องดัง ต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อบุคคล
5. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร

1.1 ความหมายของการสื่อสาร

คำว่า “Communication” หรือในภาษาไทยเรียกว่า “การสื่อสาร” นั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างๆ กัน เช่น

เจอร์เกน รอยซ์ และเกรกอรี เบทสัน (Juegen Ruesch and Gregory Basteson : 1951) “การสื่อสารไม่ได้หมายความถึงการถ่ายทอดสารด้วยภาษาพูดและภาษาเขียนที่ชัดเจน และแสดงเจตนาหมายเท่านั้น แต่การสื่อสารยังรวมไปถึงกระบวนการทั้งหลายที่คนมีอิทธิพลต่อกันด้วยคำนิยามนี้ยึดหลักที่ว่ากระทำและเหตุการณ์ทั้งหลายมีลักษณะเป็นการสื่อสาร หากมีผู้เข้าใจการกระทำและเหตุการณ์เหล่านั้น หมายความว่าความเข้าใจที่เกิดขึ้นได้เปลี่ยนแปลงข่าวสาร ที่คนๆนั้นมีอยู่ และมีอิทธิพลต่อคนผู้นั้น”

เอ็ดเวิร์ด สะเพียร์ (Edward Sapir , 1933) “การสื่อสารคือการตีความหมายโดยสัญชาตญาณ ต่อท่าทางที่แสดงเป็นสัญลักษณ์โดยไม่รู้ตัว ต่อความคิด และต่อพฤติกรรมของวัฒนธรรมของบุคคล”

จอร์จ เกร็บเนอร์ (Goerge Gerbner , 1966) “การสื่อสารคือการแสดงกิริยาสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction) โดยใช้สัญลักษณ์ และระบบสาร (Message Systems)”

จอร์จ เอ มิลเลอร์ (Goerge A. Miller , 1951) “การสื่อสารหมายถึงการถ่ายทอดข่าวสารจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง”

คาร์ล ไอ โฮฟแลนด์ (Carl I. Hovland , 1953) “การสื่อสาร คือกระบวนการที่บุคคลหนึ่ง (ผู้ส่งสาร) ส่งสิ่งเร้า (โดยปกติเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน) เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลอื่นๆ (ผู้รับสาร)”

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น เราจะเห็นได้ว่ามีผู้ให้ความหมายของคำว่า การสื่อสารไว้ ต่างๆ กัน อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่คำนิยามเหล่านี้มีอยู่ร่วมกันก็คือ การสื่อสารของมนุษย์ตั้งอยู่บนหลักของความสัมพันธ์ (Relationship) กล่าวคือจะต้องมีผู้เกี่ยวข้องอยู่ 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร อีกฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รับสาร ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีความเกี่ยวพัน (สัมพันธ์) กัน กระบวนการสื่อสารจึงจะเกิดขึ้นได้ จากหลักความสัมพันธ์ดังกล่าว ประกอบกับคำนิยามต่างๆ ของการสื่อสาร เราจึงพอสรุปได้ว่า การสื่อสารคือกระบวนการของการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสาร (Source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel) (ปรมะ สตะเวทิน, 2538, หน้า 28-30)

1.2 ความสำคัญของการสื่อสาร

การสื่อสาร เป็นกระบวนการเกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของคนทุกคน และมีความเกี่ยวข้องไปถึงบุคคลอื่นตลอดจนถึงสังคมที่แต่ละคนอาศัยอยู่ ไม่ว่าจะทำอะไรล้วนต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ทั้งสิ้น จะเห็นได้จากการที่คนพยายามคิดค้นและพัฒนาวิธีการสื่อสารมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน ตลอดจนเครื่องมือหรือเทคนิควิธีการต่างๆ ล้วนเกิดจากความพยายามอย่างสูงของคนต่อเนื่องมาหลายชั่วอายุ หากการสื่อสารไม่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งแล้วเครื่องมือและวิธีการสำหรับการสื่อสารต่างๆ เหล่านี้ก็จะไม่เกิดขึ้นและพัฒนามาให้เห็นดังเช่นในปัจจุบัน

ในสภาพสังคมที่คนจะต้องเกี่ยวข้องกับมากขึ้นเช่นปัจจุบันการสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมมากขึ้น หากคนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจในการสื่อสารไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดหรือทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลและสังคมทุกวันนี้มีอยู่ไม่น้อยที่เป็นสาเหตุมาจากความล้มเหลวของการสื่อสาร ดังนั้น การสื่อสารจึงมีความสำคัญสำหรับบุคคลและสังคมหลายด้าน ทั้งด้านชีวิตประจำวัน ที่แต่ละคนจะต้องสื่อสารกับตัวเองและสื่อสารกับผู้อื่นตลอดเวลา นับตั้งแต่เวลาตื่นนอนก็ต้องสื่อสารกับตัวเองและคนอื่นที่อยู่ใกล้ตัว การฟังวิทยุ อ่านหนังสือ ออกจากบ้านไปปฏิบัติภารกิจประจำวัน ก็ต้องพบปะบุคคลและเหตุการณ์ต่างๆ ล้วนแต่เป็นเรื่องที่ต้องทำการสื่อสารอยู่ทั้งสิ้น ไม่ในฐานะผู้ส่งสารก็ในฐานะผู้รับสาร หากคนเราขาดความรู้หรือทักษะการสื่อสารก็อาจทำให้การปฏิบัติภารกิจประจำวันอาจบกพร่องได้ ในด้านสังคมการรวมกลุ่มในสังคมทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ จะต้องมี การสื่อสารให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในเรื่องต่างๆ และมีกระบวนการทำให้คนยอมอยู่ในกฎเกณฑ์กติกาของสังคม ส่วนด้านการเมืองการปกครองนั้นก็จะต้องใช้การสื่อสารทุกชั้นตอนเช่นกัน (ปรมะ สตะเวทิน, 2538, หน้า 1-8)

1.3 วัตถุประสงค์ของการติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการที่ต้องเกี่ยวข้องกับระหว่างบุคคลสองฝ่าย คือ ผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยทั่วไปในการทำการติดต่อสื่อสารเราพอจะสรุปจุดมุ่งหมายของทั้งสองฝ่ายได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร

1. เพื่อแจ้งให้ทราบ
2. เพื่อสอนหรือให้การศึกษา
3. เพื่อสร้างความพอใจและให้ความบันเทิง
4. เพื่อเสนอหรือชักจูงใจ

วัตถุประสงค์ของผู้รับสาร

1. เพื่อทราบ
2. เพื่อศึกษา
3. เพื่อก่อให้เกิดความพอใจ
4. เพื่อกระทำหรือตัดสินใจ

จะเห็นได้ว่าผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างก็มีจุดมุ่งหมายและความต้องการของตนเอง เมื่อใดที่ทั้งสองฝ่ายมีความมุ่งหมายที่สอดคล้องกันการติดต่อสื่อสารครั้งนั้นก็จะประสบความสำเร็จ เมื่อใดก็ตามที่ทั้งสองฝ่ายมีความมุ่งหมายไม่สอดคล้องกันการติดต่อสื่อสารก็จะประสบความล้มเหลว

1.4 องค์ประกอบของการสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 5 ประการด้วยกัน จึงจะทำให้การติดต่อสื่อสารนั้นเกิดขึ้น และสามารถดำเนินไปได้ตามขั้นตอน องค์ประกอบที่สำคัญดังกล่าวนี้ คือ

1.4.1 ผู้ส่งสารหรือผู้เข้ารหัส (Sender/Encoder)

ผู้ส่งสาร คือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มหรือเริ่มต้นส่งสาร ไปให้อีกบุคคลหนึ่งจะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม หรือเป็นผู้ทำหน้าที่ส่งสารผ่านช่องทางหนึ่งยังผู้รับสาร ฉะนั้น ผู้ส่งสารจึงมีบทบาทในการชี้แนะว่าพฤติกรรมการสื่อสารภายในสถานการณ์หนึ่งๆนั้นจะเป็นไปในรูปแบบใด และมีผลอย่างไร หรืออีกนัยหนึ่งก็คือผู้ส่งสารคือผู้กระตุ้นที่ทำให้เกิดการตอบสนองจากผู้รับสาร

1.4.2 ผู้รับสารหรือผู้ถอดรหัส (Receiver/Decoder)

ผู้รับสาร คือผู้ที่รับสารจากบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งเมื่อได้รับสารจะเกิดการตีความ และการตอบสนองจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตามและส่งปฏิกิริยาตอบสนองกลับไปให้ผู้ส่งสาร ส่วนผู้ถอดรหัสก็คือผู้ที่ถอดความหมายของสัญญาณหรือสัญลักษณ์ที่ผู้เข้ารหัสส่งมา หรืออีกนัยหนึ่งคือ ผู้รับผิดชอบการถอดรหัสของสารเพื่อให้ผู้รับสารปลายทางหรือผู้รับสารที่ผู้ส่งสารต้องการให้ได้รับสารของตน

1.4.3 สาร (Message)

หมายถึงสิ่งที่ผู้ส่งสารส่งไปให้ผู้รับสารในรูปของคำวาร์หัส “รหัส” หมายถึงสัญญาณ หรือสัญลักษณ์ หรือกลุ่มของสัญลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นในลักษณะที่มีความหมายต่อคน และผู้รับสารสามารถเข้าใจความหมายของมันได้ต่อเมื่อมีการถอดความหมายของสัญญาณหรือสัญลักษณ์ออกมา สัญญาณหรือสัญลักษณ์ในที่นี้อาจเป็น คำพูด ตัวหนังสือ รูปภาพ เครื่องหมาย หรือกริยาท่าทางต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงหรือถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และวัตถุประสงค์ของผู้รับสาร ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว สารก็คือภาษา อย่างไรก็ตาม ความหมายของสารเกิดจากการตีความหมายของผู้รับสาร ความหมายของสารจึงอยู่ที่การตีความของผู้รับสาร มิใช่อยู่ที่ตัวสารเอง ฉะนั้นผู้ส่งสารอาจต้องการส่งสารที่มีความหมายหนึ่งไปให้กับผู้รับสารแต่ ผู้รับสารกลับตีความหมายของสารนั้นไปอีกทางหนึ่งได้

โดยทั่วไปผู้รับสารจะตีความสารที่ได้รับตามพื้นฐานความรู้ของตน ตามประสบการณ์ ความคาดหวัง อารมณ์ ความรู้สึก รวมทั้งตีความจากสภาพแวดล้อมรอบตัว ด้วยเหตุนี้ผู้ส่งสารที่มีประสิทธิภาพจะต้องแน่ใจว่าผู้รับสารตีความหมายของตนไปในทางเดียวกับที่ตนต้องการ ด้วยการศึกษารายละเอียด การวิเคราะห์ผู้รับสาร การศึกษา และสังเกตสภาพแวดล้อมของการสื่อสาร ฉะนั้นปฏิบัติการตอบสนองของผู้รับสารจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ส่งสารจะต้องให้ความสนใจ เพื่อตรวจสอบการตีความหมาย “สาร” ของผู้รับ

1.4.4 ช่องทางการสื่อสาร (Channel)

หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยในการนำส่งสารจากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสาร ช่องทางเปรียบเสมือนทาง หรือพาหนะระหว่างผู้ร่วมสื่อสาร

1.4.5 สภาพแวดล้อมของการสื่อสาร (Communication Environment)

การสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารประเภทใด ระดับใด จะต้องเกิดขึ้น ณ สภาพแวดล้อมแห่งหนึ่ง คำว่าสภาพแวดล้อมของการสื่อสาร หมายถึง สิ่งต่างๆรอบตัวของผู้สื่อสาร นอกเหนือจากองค์ประกอบอื่นๆ ในกระบวนการสื่อสาร คือ สาร ช่องทาง และปฏิบัติการตอบสนอง ฉะนั้นสภาพแวดล้อมของการสื่อสารจึงหมายถึง สถานที่ซึ่งได้แก่การจัดสถานที่ บรรยากาศ โอกาส เวลา รวมถึงเหตุการณ์ต่างๆ (พัชนี เศษจรธา, เมตตา วิวัฒนานุกูล และ ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์, 2541, หน้า11-25)

1.4.6 สิ่งรบกวน (Noise)

คือสิ่งจำกัดประสิทธิภาพการถ่ายทอดสารหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร ทำให้การสื่อสารไม่บรรลุผลเท่าที่ควร หรือบางครั้งอาจทำให้การสื่อสารไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ สิ่งรบกวนแบ่งได้หลายประเภท อาทิเช่น

- สิ่งรบกวนทางกายภาพ หมายถึง สิ่งรบกวนซึ่งเกิดขึ้นภายนอกบุคคล เช่น เสียงรถยนต์ เสียงคนคุยกัน
- สิ่งรบกวนทางจิตใจ หมายถึง สิ่งรบกวนซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ภายในความคิด จิตใจ และอารมณ์ของผู้สื่อสาร เช่น ผู้ฟังขาดสมาธิในการฟัง
- สิ่งรบกวนที่เกิดขึ้นภายในช่องทางการสื่อสาร ซึ่งเป็นสิ่งรบกวนหรือการรบกวนที่มีผลต่อความคมชัด หรือความแม่นยำของการส่งถ่ายข้อมูลหรือสาร เมื่อเกิดสิ่งรบกวนที่ช่องทางการสื่อสารจะมีผลทำให้การรับสารเป็นไปได้ยากลำบากขึ้น หรือทำให้องค์ประกอบบางประการของ

สารเข้ามาถึงผู้รับสาร ในการสื่อสารมวลชนสิ่งรบกวนในช่องทางรวมถึง คลื่นรบกวนทางวิทยุ ภาพ ล้นบนจอโทรทัศน์ หรืออักษรตัวเล็กเกินไปในหนังสือ ฉะนั้นสิ่งรบกวนประเภทนี้จึงหมายถึงสิ่งที่ หันเหความสนใจทั้งหลายระหว่างแหล่งสารและผู้รับสาร ในการสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งไม่มีสื่อ ทางเทคโนโลยีใดๆ การที่มีบุคคลอื่นพูดแทรกขึ้นในระหว่างบทสนทนา ก็เป็นสิ่งรบกวนที่เกิดขึ้น ภายในช่องทางการสื่อสารเช่นกัน เพราะสิ่งเหล่านี้ทำลายการถ่ายทอดสารระหว่างบุคคล

- สิ่งรบกวนที่เกิดจากภาษา เป็นสิ่งรบกวนที่ทำให้การตีความหมายของสารผิดไปจากเดิม ปกติ แล้วในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นแบบใดก็ตาม มักจะมีความไม่ตรงกันระหว่างรหัสที่ผู้ส่งสารส่งให้ ผู้รับสาร และรหัสที่ผู้รับสารแปลความหมายแม้ว่าแท้ที่จริงแล้วรหัสทั้งสองคือรหัสเดียวกันก็ตาม กล่าวคือ องค์ประกอบของสารเองหรือลักษณะภาษาที่สื่อออกไปไม่เป็นที่เข้าใจของผู้รับสาร เช่น ใช้ ศัพท์ยากเกินไป ภาษากวนกำกวม เป็นต้น ดังนั้น ผู้รับสารจึงรับหรือเข้าใจองค์ประกอบของสาร นั้นได้ไม่ครบ และเป็นผลทำให้ผู้รับสารไม่ได้รับความหมายเต็มที่ที่ผู้ส่งสารตั้งใจสื่อสารมาให้ (พจนี เขจรรรยา และคณะ, 2541, หน้า 29-51)

Mc Bride Commission ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญระดับโลก 16 คน ได้ศึกษาปัญหาการ สื่อสารของโลก และได้ตีพิมพ์หนังสือเล่มหนึ่ง คือ “Many Voice, One World” ซึ่งในบทที่ 2 ที่ชื่อ ว่า “มิติร่วมสมัย” (Contemporary Dimension) ได้ประมวลบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารไว้ 2 ประเภทใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ บทบาทหน้าที่มองจากจุดยืนของปัจเจกชน และมองจากสังคม โดย ส่วนรวม ซึ่งในส่วนของการสื่อสารที่มองจากการสื่อสารสามารถจำแนกได้ 8 ประการคือ

1. การให้ข่าวสาร (Information) ซึ่งหมายถึง การเก็บ การรวบรวม การประมวล และการ เผยแพร่ข่าว ข้อมูล รูปภาพ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น เพื่อจะช่วยให้เกิดความเข้าใจ และมีปฏิริยา อย่างถูกต้องตามภาวะของบุคคล สภาพแวดล้อม ประเทศ และสังคมนานาชาติ นอกจากนี้ยัง ช่วยนำไปสู่การตัดสินใจที่เหมาะสมด้วย

2. การสังคมนะปฤติหรือสังคมนะกรณ (Socialization) ได้แก่ การได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจ ที่ จะทำให้บุคคลดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิผลในฐานะสมาชิกของสังคม และช่วยให้เกิดสำนึก ใน การอยู่ร่วมสังคมนะกับบุคคลอื่น ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือรวมใจกันเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

3. การกระตุ้นเร้า (Motivation) หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้ไปสูเป้าหมายระยะสั้น และระยะยาวของสังคม โดยการกระตุ้นให้บุคคลเกิดความมานะพยายาม และตัดสินใจเลือก แนวทางและพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ยินยอมพร้อมใจกันกำหนดไว้แล้ว เช่น การรณรงค์

ประชาสัมพันธให้คนไทยเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข เป็นต้น

4. การถกเถียงอภิปราย (Debate and Discussion) คือ การแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็นระหว่างฝ่ายต่างๆในสังคม เพื่อก่อให้เกิดความตกลงยินยอมที่มีผลดีต่อส่วนรวม รวมทั้ง การแสวงหาพยานหลักฐานมากระตุ้นให้สาธารณชนสนใจ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมของ ส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่น ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ

5. การให้การศึกษา (Education) คือ การสื่อสารที่เข้ามาช่วยถ่ายทอดวิชาความรู้ ทำให้เกิดการ พัฒนาของสติปัญญา อุปนิสัย ทักษะ และสมรรถภาพของบุคคลตลอดทุกช่วงเวลาของชีวิต

6. การส่งเสริมวัฒนธรรม (Cultural Promotion) หมายถึงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเพื่อธำรง รักษาไว้ซึ่งมรดกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษและการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมโดยการส่งเสริม สติปัญญาและจินตนาการของปัจเจกชนรวมทั้งกระตุ้นความต้องการและความคิดสร้างสรรค์ในทาง สุทธิยภาพ

7. การให้ความบันเทิงใจ (Entertainment) คือ การถ่ายทอดผลงานทางการละครฟ้อนรำ วรรณกรรม ดนตรี การละเล่น และศิลปะต่างๆ โดยอาศัยเครื่องหมายสัญลักษณ์ เสียงและ ภาพ ทั้งนี้เพื่อความสนุกสนานรื่นเริงและพักผ่อนหย่อนใจ

8. การประสานสามัคคี (Integration) คือ การให้บุคคล กลุ่ม และประชาชาติได้รับรู้ข่าวสารที่ จำเป็นต่อการเพิ่มพูนความรู้ และความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในแง่ของการดำรงชีวิต ทักษะ และความใฝ่ฝันทะเยอทะยาน (สมควร กวียะ, 2535, หน้า 181-182)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพย่อมจะก่อให้เกิดการรับรู้ข่าวสาร ที่ จะนำไปสู่การร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาสังคมในทุกๆ ด้าน หรือหากจะกล่าวอีกแง่หนึ่ง ก็สามรถสรุปได้ว่า การรับรู้ข่าวสารมีส่วนเกี่ยวข้องกับอย่างใกล้ชิดกับการพัฒนาในด้านต่างๆในสังคม การรับรู้ ข่าวสารกับการพัฒนาทางการเมืองนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญไปควบคู่กันไป เนื่องจาก มีความเชื่อมั่นกันอยู่ว่า การดำเนินการทางการเมืองสมัยใหม่จะประสบความสำเร็จได้ต้องขึ้นอยู่กับ หลักการประชาธิปไตยและได้รับการสนับสนุนของสาธารณมติ และจำเป็นจะต้องใช้การสื่อสารใน การสร้าง หล่อหลอม หรือกระตุ้นให้สาธารณมติโน้มเอียงไปในทิศทางของอุดมการณ์ทางการเมือง ที่พึงประสงค์

ดังนั้น บทบาทหน้าที่ที่การสื่อสารได้กระทำในฐานะเครื่องมือทางการเมือง หากจะสรุปให้เห็นชัดเจนเป็นข้อๆก็สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ถ่ายทอดข่าวสารและความรู้ทางการเมือง โดยผ่านสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อประเพณี
2. จัดระเบียบวาระ (Agenda Setting) เกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางการเมืองที่ควรอภิปราย
3. เผยแพร่ปลูกฝังความเชื่อทางการเมือง (Propagation and Cultivation of Political Beliefs)
4. พัฒนาด้านการเมือง โดยการสื่อสารจะเข้ามามีส่วนในเรื่องของการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน รวมทั้งการชักชวนโน้มน้าวให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองต่างๆ (สมควร กวียะ, 2535, หน้า 230-231)

จากความคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารดังกล่าวมา เพื่อจะชี้ให้เห็นว่าการสื่อสารในปัจจุบันนั้นเข้ามามีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเมือง อันจะนำมาสู่ประเด็นในการวิจัยที่ว่าบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารจะสามารถส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านต่างๆ อาทิเช่นพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ผลการวิจัยยังจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสาร อัน ได้แก่ รัฐบาล นักวิชาการ หน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อที่จะเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media Exposure)

ข่าวสารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ความต้องการข่าวสารจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อบุคคลนั้นต้องการข้อมูลในการตัดสินใจ หรือไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บุคคลจะไม่รับข่าวสารที่ผ่านเข้ามาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วน ที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตน แรงผลักดันที่ทำให้บุคคลหนึ่งๆ ได้มีการเลือกรับสื่ออันเกิดจากคุณสมบัติของผู้รับสารในด้านต่างๆ ได้แก่

1. องค์ประกอบทางด้านจิตใจ เช่น กระบวนการเลือกรับข่าวสาร การเลือกรับรู้ตามทัศนคติและประสบการณ์เดิมของตน
2. องค์ประกอบทางด้านสังคม สภาพแวดล้อม เช่น ครอบครัว วัฒนธรรม ประเพณี ลักษณะทางประชากร เช่น อายุ เพศ ภูมิฐานะ การศึกษา ตลอดจนสถานภาพทางสังคม (จิตติ วิทยสรณะ, 2540, หน้า 11-13)

McCombs and Becker (1979) ได้ให้ความเห็นว่าบุคคลเปิดรับข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการ 4 ประการ คือ

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตการณ์สิ่งต่างๆรอบตัว เพื่อที่จะได้รู้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้
2. เพื่อต้องการช่วยตัดสินใจ (Decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันการเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะ หรือเหตุการณ์ต่างๆรอบตัวได้
3. เพื่อพูดคุยสนทนา (Discussion) การเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปพูดคุยกับคนอื่นได้
4. เพื่อความต้องการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อรับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และรอบๆ ตัว

ในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ ผู้รับสารอาจเปิดรับสารโดยผ่านกระบวนการในการเลือก รับข่าว (Selective Process) ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ กันคือ

1. การเลือกรับหรือการเลือกใช้ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อ และข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ตามความสนใจ และความต้องการของตนเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาและเป็นข้อมูลเพื่อสนองความต้องการของตน
2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) นอกจากบุคคลจะเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว บุคคลยังเลือกให้ความสนใจต่อข่าวสารที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องหรือเข้ากันได้กับทัศนคติ และความเชื่อดั้งเดิมของบุคคลนั้นๆ ในขณะเดียวกันก็พยายามหลีกเลี่ยงการรับข่าวสารที่ขัดต่อทัศนคติ หรือความคิดดั้งเดิม ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกลึกของเขา จะทำให้บุคคลเกิดความไม่พอใจ หรือสับสนได้
3. การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Selective Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว ผู้รับสารอาจมีการเลือกรับรู้และเลือกตีความสารที่ได้รับด้วย ตามประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการและแรงจูงใจของตนในขณะนั้น
4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) หลังจากที่บุคคลเลือกให้ความสนใจ เลือกรับรู้ และตีความข่าวสารไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตนแล้ว บุคคลยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการจำเอาไว้เป็นประสบการณ์ ในขณะเดียวกันก็มักจะลืมข่าวสารที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง

การเลือกเปิดรับข่าวสารเป็นกระบวนการภายในตัวบุคคล ที่พิจารณาว่าตนเองพร้อมจะเปิดรับสารหรือไม่ จะเลือกเปิดรับสารประเภทไหน จากสื่ออะไร และเวลาใด เมื่อเปิดรับแล้วก็มาถึงขั้นของการเลือกตัดสินใจ คือจะเลือกอ่านหรือรับเฉพาะข่าวสารที่ตนเองสนใจอยากรู้หรือมีความสอดคล้องกับความคิดของตนเอง และเมื่อตัดสินใจรับสารใดแล้วก็พยายามหาความรู้จากสารนั้น เพื่อที่เลือกจดจำ เป็นความรู้ต่อไป (สุรพงษ์ โสภนะเสถียร, 2533, น. 53-54)

3. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชน

3.1 ความหมายของสื่อมวลชน

กิจกรรมด้านการสื่อสารในปัจจุบันเป็นกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อนมากและเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก เนื่องจากสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่มีขนาดใหญ่มีความสลับซับซ้อน และมีความเป็นสังคมของข้อมูลข่าวสาร (Information Society) มากขึ้น การสื่อสารในสังคมปัจจุบัน จึงต้องอาศัยระบบการสื่อสารมวลชน (Mass Communication) และเทคโนโลยีการสื่อสารใหม่ ๆ เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทำการติดต่อสื่อสารกับคนจำนวนมากที่อยู่กระจัดกระจายกันตามที่ต่าง ๆ ได้ เครื่องมือที่จะใช้ในการสื่อสารได้ถูกพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับตามความเจริญของเทคโนโลยีที่มีเข้ามาอยู่เรื่อย ๆ เพื่อใช้เป็นที่สื่อในการสื่อสารกับมวลชนได้โดยไม่ถูกจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ นอกจากนั้นผู้ชมผู้ฟังยังสามารถรับชมและรับฟังได้พร้อม ๆ กันจำนวนมาก แม้จะอยู่ต่างถิ่นกัน สื่อมวลชนจึงนับวันที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้น ในปัจจุบันเพราะการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนก่อให้เกิดผลกระทบแก่สังคมโดยทั่วไป

การสื่อสารมวลชนเป็นการติดต่อสื่อสารไปยังผู้รับสารที่มีจำนวนมากๆ หรือเป็นมวลชน (Mass) ซึ่งอาจเป็นเรือนแสนเรือนล้านก็ได้ มวลชนเหล่านี้อาจอยู่กระจัดกระจายกันไปทั่วประเทศ และมีความต่างกันในปัจจุบันต่างๆ เช่น เพศ วัย อาชีพ ฐานะ มวลชนในที่นี้จึงได้แก่ ผู้ชม ผู้อ่าน ผู้ฟัง เช่น ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ผู้ฟังวิทยุกระจายเสียง ผู้ชมโทรทัศน์ เป็นต้น มวลชนเหล่านี้ประกอบด้วยบุคคลมากมายไม่รู้ใครเป็นใคร ไม่รู้จักกัน อยู่ห่างไกลกันในสถานที่ต่างๆกัน ฉะนั้น สื่อสารมวลชน จึงเป็นการนำสาร (Message) จะเป็นคำ หรือภาพ หรือเสียงก็ตาม ไปสู่บุคคลต่างๆ มากมาย (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2544, หน้า 177)

คำว่า "สื่อมวลชน" มักมีความหมายครอบคลุมไปถึงเครื่องมือทางเทคนิค ซึ่งการสื่อสารมวลชนต้องใช้จากความหมายดังกล่าว สื่อมวลชน จึงอาจแบ่งได้เป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ (Print Media) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ จดหมายเวียน และ ใบติดประกาศ เป็นต้น
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) ได้แก่ รายการวิทยุ และการบันทึกเสียงต่างๆ หรือ รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการบันทึกวิดีโอ (พจนี เขจรรรยา, เมตตา วิวัฒนานุกูล และ ถิรนนท์ อนุวัชรวิวงศ์, 2541, หน้า 11-25)

3.2 ลักษณะของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ

หนังสือพิมพ์ (Newspaper)

หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ เพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่สามารถเข้าถึงประชาชนจำนวนมาก และมีระยะเวลากำหนดออกที่แน่นอนเป็นประจำสม่ำเสมอ หนังสือพิมพ์ติดกับสื่อชนิดอื่น ๆ ตรงที่ว่าหนังสือพิมพ์นั้นอาจจะเป็นเครื่องเร้าก่อให้เกิดประชามติขึ้นในหมู่ประชาชนได้ และขณะเดียวกันก็จะสื่อประชามติของประชาชนสะท้อนออกมาให้เห็นอีกด้วย หนังสือพิมพ์ สามารถเสนอข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ หลายด้านปะปนผสมผสานกันไปในฉบับเดียวกัน มีทั้งข่าวสาร เรื่องราว ที่ประชาชนเฉพาะกลุ่มและประชาชนทั่วไปสนใจ เช่น ข่าวการเมือง อาชญากรรม เศรษฐกิจ สังคม กีฬา บันเทิง เป็นต้น หนังสือพิมพ์เป็นสื่อในการติดต่อ 2 ทาง (Two-way Communication) เพราะเป็นสื่อในการถ่ายทอดความคิดเห็น นโยบายการดำเนินงานของกิจการ แล้วยังเป็นสื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่มีต่อองค์กรด้วย เช่น การวิจารณ์การปฏิบัติงานหรือนโยบายของรัฐบาลเพื่อองค์กรที่ถูกรับวิจารณ์จะได้ปรับปรุงนโยบายให้ดีขึ้น หรือรัฐบาลใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อชี้แจง ให้ประชาชนเข้าใจ เพื่อขอความร่วมมือในการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2544, หน้า 304-305)

ข้อดีของหนังสือพิมพ์

1. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่เสนอข่าวที่น่าสนใจสม่าเสมอและรวดเร็วจึงเป็นสื่อที่มวลชนยอมรับข่าวการเผยแพร่
2. มีความคงทนถาวรกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่นเพราะเมื่อผู้อ่านไม่เข้าใจตอนใดก็ย้อนกลับมาอ่านบททวนใหม่ได้
3. เสนอเรื่องราวข่าวสารหลายประเภท มีทั้งเรื่องราวข่าวสารที่ประชาชนเฉพาะกลุ่ม และประชาชนทั่วไปสนใจ จึงสามารถเข้าถึงประชาชนได้หลายกลุ่มหลายอาชีพ
4. เสนอข่าวหรือเรื่องราวต่าง ๆ ครั้งละมาก ๆ ได้ รวมทั้งเสนอข่าวประจำวันทุกวันเป็นประจำ ทำให้ประชาชนสามารถติดตามข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ได้ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
5. มีภาพถ่ายประกอบช่วยดึงดูดความสนใจและเข้าใจข่าวสารได้ยิ่งขึ้น
6. ราคาถูก หาซื้อได้ง่าย และมีหลายภาษา

ข้อจำกัดของหนังสือพิมพ์

1. ไม่สามารถเข้าถึงผู้อ่านที่อ่านหนังสือไม่ออก หรือผู้สูงอายุที่สายตาไม่ดี
2. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ไม่มีสีสันทสวยงามไม่มีสิ่งใดสะดุดตาผู้อ่านนอกจากพาดหัวข่าว ซึ่งควรเป็นข้อความที่ กะทัดรัด อ่านเข้าใจง่าย และสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องของข่าว
3. มีอายุสั้น ผู้อ่านอ่านครั้งเดียวแล้วจะทิ้งไป ประชาชนไม่นิยมเก็บหนังสือพิมพ์ไว้เป็นเวลานาน
4. มีช่วงอายุที่สั้น เมื่อคนอ่านเพียงครั้งเดียวแล้วก็ผ่านไป เพราะข่าวต่าง ๆ มีผ่านเข้ามาทุกวัน
5. ผู้อ่านหนังสือพิมพ์จะอ่านเพียงบางเรื่องหรือบางคอลัมน์ที่เขาเกี่ยวข้องกับหรือสนใจเท่านั้น
6. ไม่มีสีสันหรือภาพสีที่สวยงามสะดุดตาชวนอ่าน

วิทยุ (Radio)

เป็นสื่อที่ส่งข่าวสารได้รวดเร็ว และเผยแพร่ข่าวไปได้ไกลมาก เป็นที่นิยมทั่วไปทั้งใน และต่างประเทศ ประชาชนมีใช้มากแม้ในชนบทที่อยู่ห่างไกลและยังไม่มีไฟฟ้าใช้ มีหลากหลายรายการ ทั้งข่าวสาร บันเทิง รายการเพลง รายการละคร (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2544, หน้า 283-286)

ข้อดีของวิทยุ

1. มีราคาถูก มีความรวดเร็ว แม้จะอยู่ห่างไกลจากสถานีก็ตาม
2. เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกก็สามารถรับฟังได้ ครอบคลุมบริเวณพื้นที่กว้างขวาง
3. ให้ความรู้สึกเป็นกันเองกับผู้ฟัง สร้างความใกล้ชิด เข้าใจพอดิบพอดีตลอดเวลา
4. ให้ความรู้ที่เร้าอารมณ์ และเป็นสื่อที่จูงใจได้ง่าย เพราะเน้นจังหวะ ลีลาที่ใสอารมณ์ทำให้ผู้ฟังจินตนาการ และมีความรู้สึกร่วมด้วย
5. สามารถฟังไปด้วยและทำงานอื่นไปด้วยได้

ข้อจำกัดของวิทยุ

1. ไม่สามารถเสนอรายละเอียดได้มาก เพราะต้องพูดให้สั้น กระชับ เข้าใจง่าย
2. ไม่มีความคงทนถาวร ถ้าผู้ฟังพลาดรายการไปก็ไม่สามารถจะรับฟังได้อีก
3. ถ้ามีข้อผิดพลาดจะแก้ไขได้ยาก
4. ต้องฟังอย่างมีสมาธิจึงจะได้ใจความทั้งหมด
5. เป็นการสื่อสารทางเดียว ไม่สามารถโต้ถามเรื่องราวที่ไม่เข้าใจได้

โทรทัศน์ (Television)

เป็นสื่อที่เจริญรุดหน้ามาก สามารถถ่ายทอดข่าวสารได้ทั้ง โดยคำพูด ข้อเขียน และรูปภาพ เป็นทั้งภาพสี ขาวดำ และภาพนิ่ง ภาพยนตร์และอื่น ๆ ถ่ายทอดข่าวสารได้เร็วมาก และส่งภาพในระยะทางไกล ๆ ได้ด้วย รายการทางโทรทัศน์จะคล้ายกับวิทยุ มีความหลากหลายโทรทัศน์จึงเป็นสื่อที่มีบทบาทและมีผู้นิยมมาก (วิรัช ลภีรัตน์กุล, 2544, หน้า 293-295)

ข้อดีของโทรทัศน์

1. ดึงดูดความสนใจได้มาก เพราะสามารถทดแทนได้ทั้ง หนังสือพิมพ์ วิทยุ และภาพยนตร์
2. ผู้ชมเก็บข่าวสารได้มากเพราะมีทั้งภาพและเสียง
3. ถ่ายทอดข่าวสารได้รวดเร็ว ทำให้ข่าวเป็นที่น่าเชื่อถือ
4. สามารถเสนอรายการบางรายการได้ดีกว่าวิทยุและหนังสือพิมพ์ เช่น รายการสารคดี การสาธิตทางวิชาการต่าง ๆ

ข้อจำกัดของโทรทัศน์

1. ราคาแพงกว่าสื่อประเภทอื่น
2. เมื่อพลาดรายการก็ไม่สามารถจะชมได้อีก นอกจากบันทึกเป็นวิดีโอเทป
3. เป็นการสื่อสารทางเดียว

3.3 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

สื่อมวลชนเป็นพลังทางการเมืองที่สำคัญมาอย่างหนึ่ง และเป็นสิ่งที่มีบทบาทอิทธิพลอย่างสำคัญต่อความรู้สึกนึกคิด และประชาคมติของประชาชน สื่อมวลชนมีหน้าที่สำคัญดังนี้

1. หน้าที่ในการเสนอข่าวข้อเท็จจริง (Informative Function) คือการเผยแพร่กระจายข่าวสารและเหตุการณ์หรือเรื่องราวข้อเท็จจริงต่างๆ ไปให้ประชาชนทราบ
2. หน้าที่ในการเสนอความคิดเห็น (Optional Function) ได้แก่การมีบทบาทสำคัญในการเสนอความคิดเห็นในประเด็นหรือปัญหาใดๆ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์อันเป็นส่วนรวมของสังคม (Controversial Issue) นอกจากนี้ สื่อมวลชนยังเป็นผู้หน้าที่สำคัญในทางความคิดเห็นของมวลชน เป็นผู้สร้างทัศนคติทางการเมืองและประชาคมติ (Public Opinion) ข่าวสารที่แสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนนั้นย่อมทำให้ผู้รับมีปฏิกิริยาตอบโต้ออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
3. หน้าที่ในการให้การศึกษา (Educational Function) สื่อมวลชนทำหน้าที่ให้การศึกษา และแนะนำสิ่งที่เป็นสาระประโยชน์แก่มวลชนในสังคม รวมทั้งการให้ความรู้ในด้านการเมืองด้วย
4. หน้าที่ในการเผยแพร่โฆษณา (Publicity & Advertising)
5. หน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ (Public Service) (วิรัช ฤทธิรัตนกุล, 2544, หน้า 178-179)

3.4 อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม

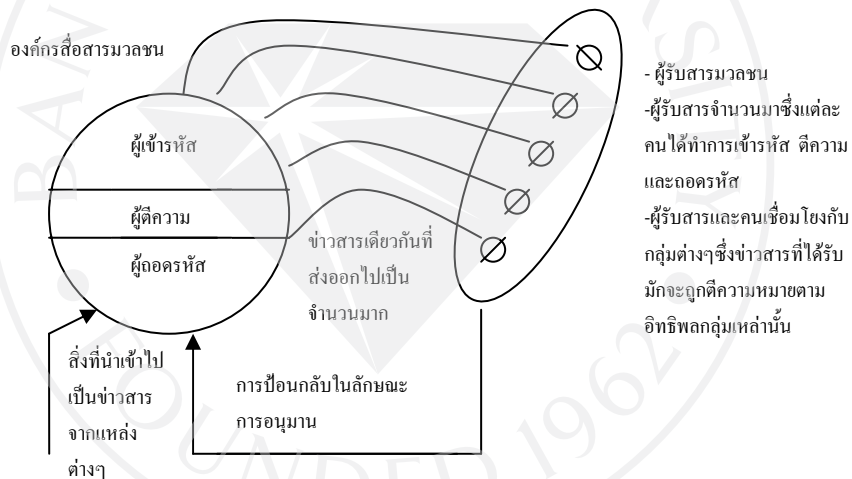
สื่อมวลชนสามารถกระจายข่าวได้อย่างกว้างขวางไปสู่ประชาชนจำนวนมากแทบทุกเพศทุกวัย และทุกฐานะอาชีพ โดยลักษณะเช่นนี้จึงทำให้สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนความนึกคิดของประชาชนอย่างกว้างขวาง สื่อมวลชนมีอิทธิพลชักจูงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านทัศนคติ ความเชื่อ พฤติกรรม และแบบแผนแห่งการดำรงชีพของสังคม จากการศึกษาวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พบว่าสื่อมวลชนทั้ง 5 ประเภท อันได้แก่ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ มีอิทธิพลต่อมวลชนในอัตราที่แตกต่างกันในขึ้นอยู่กับจำนวนผู้รับสื่อแต่ละประเภท กล่าวคือ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,536 คน พบว่าผู้ฟังวิทยุมีจำนวนมากที่สุด คือมีอยู่ถึงร้อยละ 87 รองลงมา คือ ภาพยนตร์ ซึ่งมีผู้ชมอยู่ร้อยละ 74 ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 47 และผู้ดูโทรทัศน์ร้อยละ 34 ส่วนนิตยสารมีเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น อย่างไรก็ตามจากการคำนวณค่าความสำคัญของสื่อ ผลปรากฏว่าวิทยุมีความสำคัญมากที่สุดเหนือกว่าโทรทัศน์ ส่วนโทรทัศน์มีค่าความสำคัญมากกว่าหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร หนังสือพิมพ์ และนิตยสารมีค่าความสำคัญมากกว่าภาพยนตร์ ส่วนนิตยสารและหนังสือพิมพ์ไม่มีความแตกต่างกัน (วิรัช ฤทธิรัตนกุล, 2544, หน้า 180)

3.5 แบบจำลองการสื่อสารมวลชน

แบบจำลองของชเรมม์

ภาพที่ 1 : แบบจำลองกระบวนการสื่อสารมวลชน (Wilbur Schramm)

วิลเบอร์ ชเรมม์ (Wilbur Schramm) ได้อธิบายกระบวนการสื่อสารมวลชน ด้วยแบบจำลองที่แสดงให้เห็นถึงแหล่งผลิตสาร โดยองค์กรสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์) และการรับสารโดยผู้รับจำนวนมาก พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารมวลชนนั้นอาจมีการป้อนกลับจากผู้รับในลักษณะการอนุมาน (Inferential Feedback) ในแบบจำลองนี้ ชเรมม์ชี้ให้เห็นว่าองค์กรสื่อมวลชน ตัวอย่างเช่นสำนักงานหนังสือพิมพ์จะเป็นแหล่งผลิตข่าวสาร กระบวนการในการผลิตข่าวสารนั้นจะเริ่มตั้งแต่การได้มาซึ่งข่าวสารจากแหล่งข่าวต่างๆ เช่น จากผู้ประสบพบเห็นเหตุการณ์โดยตรง จากการแถลงข่าวของเจ้าหน้าที่ราชการ หรือจากหน่วยงานอื่นๆ ข่าวสารที่ได้มานั้นจะมีการถอดรหัส (Decoding) นั่นก็คือบรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวจะรับรู้ข่าวสารต่างๆ ที่ผู้สื่อข่าวส่งเข้ามา แล้วก็จะตีความหมาย (Interpreting) สิ่งทีรับเข้ามา อาจจะ

พิจารณาว่าข่าวต่างๆ ที่รับเข้ามาในแต่ละวันนั้น ข่าวไหนน่าสนใจที่จะเผยแพร่ หรือข่าวไหนน่าสนใจควรตัดทิ้ง เมื่อตัดสินใจได้แล้วก็จะถ่ายทอดไปยังผู้รับ โดยการเข้ารหัส (Encoding) เป็นรูปข้อความตัวหนังสือ รูปภาพ และเสียง ในลักษณะของ ข่าว บทความ คอลัมน์ แล้วส่งไปยังผู้รับสารจำนวนมากในเวลาเดียวกัน โดยผู้รับสารแต่ละคนจะมีกระบวนการในการถอดรหัส ตีความ และเข้ารหัสข่าวสารที่ได้รับเช่นกัน

จากแบบจำลองจะเห็นได้ว่าผู้รับสารจากสื่อมวลชนต่างๆ นั้นไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวในสังคม แต่จะมีความผูกพันกับกลุ่มต่างๆ ตั้งแต่กลุ่มบุคคลไม่กี่คนในครอบครัว กลุ่มเพื่อน จนถึงกลุ่มขนาดใหญ่ในสังคม การที่ผู้รับสารมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ตัวเองเป็นสมาชิกอยู่นี้ ทำให้การรับสารและการตีความข่าวสารต่างๆ ก็จะได้รับอิทธิพลจากกลุ่มด้วย

ชเรมม์เห็นว่ากระบวนการสื่อสารโดยทั่วไปนั้นจะเป็นไปในลักษณะ 2 ทาง หรือในลักษณะวนเวียนเป็นวงกลมระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร สำหรับกระบวนการสื่อสารมวลชนนั้น มักจะมีลักษณะค่อนข้างเป็นเส้นตรงหรือเป็นไปในทางเดียวคือจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารมากกว่า ชเรมม์ได้ให้คำอธิบายในแบบจำลองนี้ว่าการสื่อสารกลับจากผู้รับสารไปยังผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารมวลชนนั้นมักจะเป็นไปในลักษณะที่ต้องอาศัยการอนุมานจากพฤติกรรมต่างๆ ของผู้รับสาร อาทิเช่น การที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เลิกซื้อหนังสือพิมพ์ทำให้ยอดจำหน่ายตกลง แสดงว่าผู้อ่านไม่สนใจเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ ในทางกลับกันถ้าผู้อ่านซื้อหนังสือพิมพ์และมี ยอดขายเพิ่มขึ้น ย่อมแสดงว่าผู้อ่านพอใจกับข่าวสารที่ส่งไปมากขึ้น ลักษณะของการสื่อสารกลับจากมวลชนผู้รับสาร โดยวิธีการอนุมานนี้ยังอาจจะเห็นได้จากความนิยมของผู้ชมรายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือแม้กระทั่งยอดขายสินค้าก็อาจเป็นเครื่องแสดงถึงการป้อนกลับจากผู้รับสารในลักษณะที่ชอบไม่ชอบได้เช่นเดียวกัน (ศุภรัศมี ฐิติกุลเจริญ, 2540, หน้า 612-613)

ดังนั้น จึงสามารถสรุปองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการสื่อสารมวลชนของชเรมม์ ได้ 5 อย่าง คือ

1. แหล่งข่าวสาร (Sources)
2. องค์การสื่อสารมวลชน (Organization)
3. สาร (Messages)
4. มวลชนผู้รับสาร (Mass Audience)
5. การสื่อสารกลับ (Feedback)

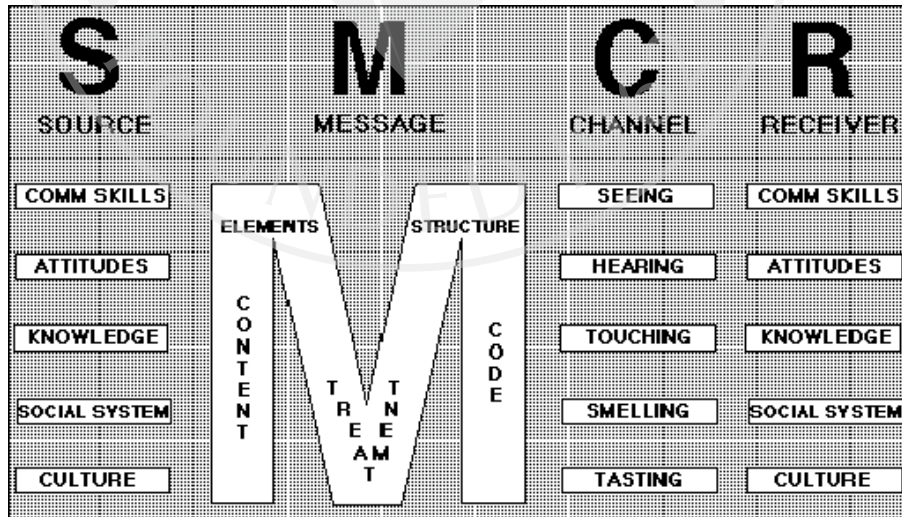

3.6 ทฤษฎีสื่อสารมวลชน

กลุ่มทฤษฎีนี้เน้นถึงผลของการสื่อสารมวลชนที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ และการเปลี่ยนในทางสังคมและการเมือง ในกลุ่มทฤษฎีเหล่านี้ได้แก่

ทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง (S-R theory) เป็นทฤษฎีที่มีรากฐานมาจากทฤษฎี การเรียนรู้ทางจิตวิทยา โดยนักจิตวิทยาที่สำคัญ คือ Edwin R. Guthrie ซึ่งต่อมาได้มีการพัฒนาโดยนักจิตวิทยาสองท่าน คือ Ivan Pavlov ผู้ก่อตั้งทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) และ John B. Watson ที่ก่อตั้งทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Instrument Conditioning แนวความคิดของทฤษฎีการเรียนรู้เหล่านี้เป็นต้นแบบของทฤษฎี S-R Theory ทาง การสื่อสารมวลชนในยุคต้น เป็นต้นว่า แนวความคิดการสื่อสารมวลชนของ David Berlo ที่กล่าวว่า การสื่อสารมี 4 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Message) สื่อ (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) ซึ่งแนวความคิดนี้เป็นที่รู้จักกันดีในนามของ SMCR Model ซึ่งย่อมาจาก Source Message Channel และ Receiver ตามลำดับ แบบจำลองดังกล่าวมีลักษณะดังนี้ (ปรมะ สตะเวทิน, 2538, หน้า 53)

ภาพที่ 2 : แบบจำลองการสื่อสาร SMCR Model

การอธิบายการสื่อสารนี้อธิบายในเชิงแนวระนาบ โดยมีแนวคิดว่าการสื่อสารจะเกิดผลอย่างสมบูรณ์ เมื่อผู้รับข่าวสารได้รับสารแล้ว ก็จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (David Berlo, 1960 อ้างถึงใน วิถี วิทยสรณะ, 2540, หน้า 16)

Lasswell' Communication Model Lasswell นักรัฐศาสตร์ผู้สนใจศึกษาการสื่อสารได้อธิบายถึงการเกิดของกระบวนการการสื่อสารและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยมีใจความดังนี้ (ประมวลละเวทิน, 2538, หน้า 46)

ใคร (Who?)

พูดอะไร (Say What?)

ผ่านสื่อใด (In Which Channel?)

กับใคร (To Whom?)

เกิดผลอย่างไร (With What Effect?)

แนวคิดของ Lasswell นี้สามารถนำมาอธิบาย และใช้เป็นแบบในการแบ่งประเภทการศึกษาวิจัยทางการสื่อสารได้ ตามลักษณะงานวิจัย 5 ประเภทดังนี้

1. การวิเคราะห์แหล่งข่าวสารและการศึกษาอำนาจของต้นตอข่าวสารในการควบคุมเหตุการณ์ทางการสื่อสาร
2. การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของข่าวสาร
3. การวิเคราะห์การสื่อสาร
4. การวิเคราะห์ผู้รับสาร
5. การวิเคราะห์ผลของการสื่อสาร

ทฤษฎีเข็มฉีดยา (Hypodermic Needle Theory) ทฤษฎีการสื่อสารประเภทนี้นับเป็นวิวัฒนาการแรกของแนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน เสนอว่าสื่อมวลชนเป็นผู้ส่งสารและเป็นผู้มีอำนาจและบทบาทสำคัญที่สุด กล่าวคือ สามารถกำหนดข่าวสาร และส่งข่าวสารไปยังผู้รับ โดยคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งข่าวสารที่ส่งไปก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับได้โดยตรง กว้างขวาง และทันที ส่วนฝ่ายผู้รับข่าวสารเป็นคนจำนวนมาก ที่ต่างคนต่างอยู่ เฉื่อยชา และมีปฏิกิริยา หรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามที่ผู้ส่งข่าวสารต้องการ ไม่มีบทบาทหรืออำนาจควบคุมผู้ส่งข่าวสารได้ ทฤษฎีนี้ถือว่า ผู้มีอำนาจ และเข้าใจสถานการณ์ สามารถใช้สื่อมวลชนทำให้เกิดผลตามที่ตนเองต้องการได้ (สุภรณ์ ฐิติกุล, 2540, หน้า 178-180)

ทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะ(Two-Step Flow Theory) ทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวะนี้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง นับว่าเป็นปรากฏการณ์ครั้งสำคัญยิ่งในวงการค้นคว้าสื่อสารมวลชน ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา Two - step flow hypothesis ค้นพบโดย Paul F. Lazarsfeld และคณะ เดิมทีเดวิด Lazarsfeld และคณะต้องการที่จะศึกษาว่าสื่อมวลชน (Mass Media) มีอิทธิพล (Effect) ต่อการเปลี่ยนแปลงความตั้งใจ (Intention) หรือการตัดสินใจของผู้ ออกเสียงเลือกตั้งในสมัยการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา สมัย ค.ศ. 1940 จริงหรือไม่ อีกนัยหนึ่ง Lazarsfeld และคณะมุ่งวิจัยอิทธิพลของสื่อมวลชนตามทฤษฎีของ Hypodermic needle hypothesis การวิจัยครั้งนี้ นับว่าเป็นโครงการใหญ่โต มีการวางระเบียบวิจัยอย่างรอบคอบและอาศัยกำลังคนและเงินมาก Lazarsfeld ใช้การสำรวจวิจัยที่เรียกว่า Panel study (คือ สัมภาษณ์บุคคลคนเดียวซ้ำกันในช่วงระยะเวลาแตกต่างกัน) ประกอบด้วยกลุ่มควบคุม (Control Groups) ถึง 3 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดรวม 3,000 คน ใช้ระยะเวลาวิจัยถึงหกเดือนก่อนมีการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามผลที่ได้รับเป็นที่แปลกใจแก่ผู้วิจัยอย่างมากแทนที่จะพบว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งตามที่คาดหมายไว้ Lazarsfeld และคณะกลับพบว่า "...ความคิด (Ideas) กระจาย (Flow) จากวิทยุและสิ่งพิมพ์ไปยังผู้นำด้านความเห็น (Opinion Leaders) จากนั้นจึงกระจายต่อไปถึงประชาชนทั่วไป" คณะผู้วิจัยพบว่าผู้นำด้านความเห็น หรือ Opinion leaders นั้นอ่านและรับฟังข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงมากกว่าประชาชนธรรมดาทั่วไป นอกจากนี้ยังพบว่า ในระหว่างกลุ่มผู้ออกเสียงเลือกตั้งที่ได้เปลี่ยนความตั้งใจเดิมในการลงคะแนนเลือกตั้งจำนวนไม่เท่าไรนั้น ส่วนมากรายงานว่าได้รับอิทธิพลและการชักจูงจากบุคคลอื่นมิใช่จากสื่อมวลชน

สรุปผลการค้นพบข้างต้นก็คือว่า สื่อมวลชนแทบไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้ง อิทธิพลส่วนมากมาจากการสื่อสารประเภทตัวต่อตัว ผลนี้ตรงข้ามกับทฤษฎีของ Hypodermic needle hypothesis ถ้าวิเคราะห์ในเชิง Two – step flow ก็หมายความว่า การกระจายข่าวสารนั้นเกิดขึ้นสองจังหวะจากสื่อมวลชนไปถึง Opinion leaders จังหวะหนึ่ง แล้วจาก Opinion leaders ไปถึงประชาชนทั่วไปอีกจังหวะหนึ่ง ดังนั้นจึงเป็นการยากที่สื่อมวลชนจะ ไปมีอิทธิพลต่อประชาชนทั่วไปได้ จะเห็นได้ว่าจุดเด่นของทฤษฎีการสื่อสารมวลชน 2 จังหวะ ก็คือ ได้พิจารณาถึงความจริงที่ว่า มนุษย์มิได้อยู่โดดเดี่ยวในสังคมแต่มีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในลักษณะเป็นกลุ่มปฐมภูมิ คือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมนี้ก่อให้เกิดเป็นเครือข่าย (Interpersonal Network) ในการสื่อสารมวลชน ซึ่งมีหน้าที่ต่อไปนี้ คือ 1) เป็นช่องทางการถ่ายทอดข่าวสารเข้าในสังคม 2) เป็นแหล่งของอิทธิพลกลุ่มหรืออิทธิพลบุคคลที่มีผลต่อความคิดและการกระทำของสมาชิกในสังคม

ผลการวิจัยของ Lazarsfeld และคณะนี้ นอกจากจะชี้ให้เห็นว่าข่าวสารของสื่อมวลชนมิได้เข้าถึงและมีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้รับแล้ว ยังมีการค้นพบปัจจัยแทรกที่สำคัญระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร นั่นคืออิทธิพลของบุคคล (Personal Influence) หรือความเป็นผู้นำความคิดเห็น (Opinion Leadership) ผู้นำความคิดเห็น (Opinion Leaders) เป็นบุคคลในสังคมซึ่งติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ ในลักษณะความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด หรือแบบกลุ่มปฐมนิยาม เช่น ญาติ เพื่อนบ้าน หรือเพื่อนร่วมงาน และมีอิทธิพลในลักษณะที่ไม่เป็นทางการเกี่ยวกับความคิดเห็น หรือการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีสื่อสารมวลชน 2 จังหวะนี้ จะมีลักษณะที่ได้เสนอแนะว่าการตัดสินใจของบุคคลแต่ละคนนั้น ได้รับแรงจูงใจโดยตรงจากสื่อมวลชนน้อยกว่าแรงจูงใจจากผู้อื่น และบุคคลผู้ซึ่งจูงใจบุคคลอื่น หรือผู้นำความคิดเห็นตามทฤษฎีนี้ เป็นบุคคลที่ชอบเปิดตัวเองในการรับสารจากสื่อมวลชนมากกว่าบุคคลที่เขาทำการจูงใจ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าทฤษฎีสื่อสารมวลชนแบบ 2 จังหวะนี้จะมุ่งเน้นการรับข่าวสารของบรรดาผู้นำความคิดเห็นจากสื่อมวลชนเท่านั้น แต่ที่จริงแล้วผู้นำความคิดเห็นอาจจะรับข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ ก็ได้ (ศุภรศมี วิฑิตกุล, 2540, หน้า 181-187)

4. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อบุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) นับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบและกระบวนการทำงานของระบบการสื่อสาร โดยทั่วไป การสื่อสารระดับระหว่างบุคคลนี้ มีองค์ประกอบต่าง ๆ ของการสื่อสารครบถ้วนซึ่งอาจจำแนกออกได้อย่างชัดเจนนับตั้งแต่ ผู้ส่งสาร (Source) สาร (Message) สื่อ (Channel) ผู้รับสาร (Receiver) ผล (Effect) และปฏิกิริยาสนองตอบ (Feedback) นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นกระบวนการทำงานของการสื่อสารได้ชัดเจน รวมทั้งชี้ให้เห็นกลไกบางอย่างซึ่งยากจะประเมินได้จากการสื่อสารมวลชน และสื่อสารประเภทอื่น เช่น ผล (Effect) และปฏิกิริยาสนองตอบ (Feedback) เป็นต้น (ศุภรศมี วิฑิตกุล, 2540, หน้า 38)

4.1 ความหมายของสื่อบุคคล (Personal Media)

สื่อบุคคลเป็นวิธีการสื่อสารที่เก่าแก่ที่สุดใช้กันตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์ขึ้นในโลก เป็นสื่อที่ใช้กันมากในกลุ่มประชาชนทั่วไป เครื่องมือของสื่อบุคคลมีทั้งที่เป็นคำพูด กริยาท่าทาง การแสดงออก ทางอวัจนภาษา วิธีการสื่อสารด้วยบุคคลจะเป็นการใช้คำพูดเป็นหลัก ด้วยวิธีการสนทนา อภิปราย บรรยาย สาธิต ประชุม

คำพูด (Spoken Word) เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ทุกคนคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว และทุกคนต้อง ใช้คำพูดในชีวิตประจำวัน ในงานอาชีพ ในชีวิตส่วนตัว สื่อคำพูดจึงเป็นสื่อที่เก่าแก่ที่สุดชนิดหนึ่ง นอกจากนี้หากคำพูดนั้นพูดโดยบุคคลที่มีชื่อเสียงที่สังคมยกย่องนับถือก็จะยิ่งเพิ่มน้ำหนักในคำพูดนั้นมากขึ้นเป็นเงาตามตัว การพูดจึงเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดชักนำความรู้สึคนึกคิดของมนุษย์ออกมาให้ผู้อื่น ได้ทราบและเข้าใจ คำพูดจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์เกิดความร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

4.2 ประเภทของสื่อบุคคล

สื่อบุคคลหรือการสื่อสารด้วยคำพูดนั้น มี 2 แบบ คือ

1. แบบที่เป็นทางการ (Formal Oral Communication) เช่น การอภิปราย การบรรยาย การประชุม การประกาศข่าว การให้สัมภาษณ์ การสัมมนา
2. แบบที่ไม่เป็นทางการ (Informal Oral Communication) คือ การพูดจา สนทนาปราศรัยต่าง ๆ ในการพูดที่เป็นทางการนั้น ผู้พูดจะต้องพูดให้ผู้ฟังสนใจ เข้าใจ ประทับใจ เกิดศรัทธาแล้วยังอาจจะมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ในทางการพูดด้วย เช่น เพื่อให้ข่าวสารความรู้ เพื่อชักจูงใจ เพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ เพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติการหรือทำให้รู้สึกซาบซึ้ง ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายจะมี 2 ลักษณะ คือ จุดมุ่งหมายที่เปิดเผย หรือจุดมุ่งหมายที่ปกปิด

4.3 ลักษณะของสื่อบุคคล

1. การพูดสนทนา เป็นการสื่อสารของบุคคล โดยทั่วไปในวงสนทนา ซึ่งเป็นการสื่อสารกันในชีวิตประจำวันทั่วไป
2. การอภิปราย เป็นการสื่อความโดยกลุ่มคนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ซึ่งเป็นการให้ความรู้ ความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะที่มีแนวโน้มไปในทางเดียวกัน
3. การบรรยาย เป็นการสื่อความเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยผู้ฟังเป็นผู้รับสาร และผู้บรรยายเป็นผู้ให้สาร
4. การประชุม เป็นการร่วมกันปรึกษาหารือกันในกลุ่มหรือทีมงานอย่างมีระบบและระเบียบ วิธีการประชุม เช่น การยกมือก่อนพูดแสดงความคิดเห็น มีการจดบันทึกรายงานการประชุม และมีประธานการประชุม
5. การฝึกอบรม เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคคลเพื่อให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และมีความสามารถขึ้นในเรื่องที่ได้รับการฝึกและอบรมมา
6. การสัมมนา เป็นกระบวนการสื่อสารสองทาง ทั้งให้และรับความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างวิทยากรและผู้เข้าร่วมสัมมนา
7. การพูดในที่ชุมชน เป็นการพูดในที่สาธารณะหรือชุมชนในวาระหรือโอกาสต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจ ความรู้ ยกย่อง และยินดี ตลอดจนความเห็นอกเห็นใจในเรื่องราวต่าง ๆ

ข้อดีของสื่อบุคคล

เป็นการสื่อสารสองทาง ทำให้ผู้พูดและฟังเห็นหน้าตา บุคลิก ลีลา ท่าทาง น้ำเสียง ประกอบการพูดซึ่งมีอิทธิพลในการชักจูงและเร้าความสนใจได้มากกว่า นอกจากนี้ทั้งผู้พูดและผู้ฟังสามารถโต้ตอบกันได้ทันที ที่สำคัญเป็นสื่อที่ทุกคนมีอยู่แล้ว ไม่ต้องสิ้นเปลืองในการซื้อสื่อเหมือนแบบสื่ออื่น ๆ

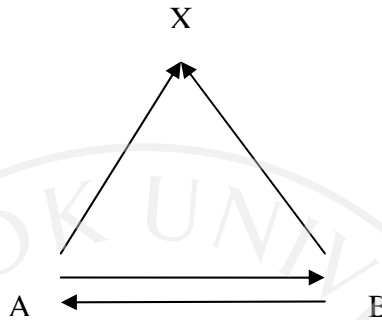
ข้อจำกัดของสื่อบุคคล

สื่อบุคคลไม่มีความคงทนถาวรพูดแล้วก็ผ่านไปไม่สามารถครอบคลุมผู้ฟังจำนวนมากๆ ได้ และหากผู้พูดขาดความสามารถในการพูดจูงใจก็จะทำให้การพูดล้มเหลวได้ นอกจากนี้เนื้อหาสาระที่นำมาพูดหากสลับซับซ้อนเกินไปจะทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ จึงจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ประกอบการพูด เช่น ภาพถ่าย ภาพสไลด์ ภาพยนตร์ เป็นต้น (วิรัช ฤทธิรัตนกุล, 2544, หน้า 300-303)

แบบจำลองการสื่อสารระหว่างบุคคล

แบบจำลองการสื่อสารระหว่างบุคคล (ABX) ของ Newcomb

ภาพที่ 3 : แบบจำลองการสื่อสารระหว่างบุคคล ABX (Newcomb)

การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) นี้ประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาทำการสื่อสารกัน ในลักษณะที่ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถแลกเปลี่ยนสารกันได้โดยตรง (Direct) และเป็น การสื่อสารแบบตัวต่อตัว (Person-to-Person) หรือเป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face Communication) ซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถเห็นหน้ากันและกันได้ ในขณะที่ทำการสื่อสารกัน และสามารถสังเกตกิริยาท่าทางของฝ่ายตรงกันข้ามได้โดยตรง และทันที การสื่อสารระหว่างบุคคลนี้บางครั้งผู้ส่งกับผู้รับก็ไม่ได้ทำการสื่อสารแบบเผชิญหน้ากัน เช่น การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ เป็นต้น ดังนั้นการสื่อสารระหว่างบุคคลจึงเกิดขึ้นได้ทั้งในกรณีที่คน 2 คน ทำการสื่อสารกัน เช่น การเขียนจดหมายโต้ตอบกัน การพูดคุยหรือการสนทนากันระหว่าง 2 คน การพูดโทรศัพท์กัน ในขณะที่เดียวกันการสื่อสารระหว่างบุคคลอาจจะมีจำนวนคนมากกว่า 2 คนก็ได้ ถ้าคนเหล่านั้นสามารถทำการสื่อสารกันได้ และผู้ส่งสารกับผู้รับสารสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้โดยตรงและเป็นแบบตัวต่อตัวหรือแบบเผชิญหน้า จากลักษณะดังกล่าวนี้ย่อมจะเป็นการจำกัดจำนวนคนที่ จะทำการสื่อสารประเภทนี้ไปด้วยในตัว คือ คงจะต้องมีจำนวนไม่มากนักเกินไปนัก เพราะถ้าหากมากเกินไปลักษณะของการแลกเปลี่ยนข่าวสาร โดยตรงกับการสื่อสารแบบตัวต่อตัวจะหมดไป ทำให้การสื่อสารนั้นไม่เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลต่อไป แต่จำนวนของคนที่ร่วมทำการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีมากกว่า 2 คนนั้น ไม่สามารถกำหนดลงไปได้อย่างตายตัวว่าจะเป็นเท่าไร อาจจะพอสรุปได้แต่เพียงว่าเป็นการสื่อสารในลักษณะกลุ่มย่อย (Small Group) เช่นการประชุมกลุ่มย่อย การบรรยายหรือการเรียนในชั้นเรียน เป็นต้น คือ ในขณะที่คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร คนอื่น ๆ ก็จะทำหน้าที่เป็นผู้รับสารและผู้รับสารกับผู้ส่งสารสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้โดยตรง

แบบตัวต่อตัวเหมือนกัน แต่จะช้ากว่าการสื่อสารแบบ 2 คน เพราะฉะนั้นเหตุการณ์ใดหรือปรากฏการณ์ใดก็ตามที่มีลักษณะดังที่อธิบายข้างต้นนี้สามารถเรียกว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล

5. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นการแสดงออกของประชาชนต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การวัดค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ชัดเจนที่สุดคือการดูจำนวนผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนมีผลกระทบต่อระบบการเมือง เพราะการเลือกตั้งสามารถกำหนดผู้ที่จะเข้าหรือออกจากการดำรงตำแหน่งที่สำคัญทางการเมืองได้ ดังนั้นจึงสมควรที่จะให้ความสำคัญและศึกษาอย่างจริงจังเกี่ยวกับพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร และปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลและเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของประชาชนต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (วีระพงษ์ คงยืน, 2543, หน้า 18)

การศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระบบการเมืองต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ระบบการเมืองประเภทใดก็ตามเป็นส่วนหนึ่งของพยายามที่จะเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับการปกครอง ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับการปกครองนั้นนับได้ว่าเป็นหัวใจของกิจกรรมทางการเมืองทุกระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่มีความเกี่ยวพันกันอย่างซับซ้อน ถ้าเป็นการเลือกตั้งที่มีการแข่งขันทางการเมืองสูงแล้วยังมีการใช้เทคนิคต่างๆ และมีจำนวนผู้เข้ามามีส่วนร่วมสูงตามไปด้วย ในประเทศไทยการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้นส่วนมากจะให้ความสนใจในหลักกฎหมายมากกว่าด้านพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน การศึกษาโดยยึดหลักกฎหมายดังกล่าวเป็นหลักของการที่จะให้ประชาชน ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม มากกว่าประเด็นพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สำหรับในต่างประเทศโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา และในยุโรปตะวันตก ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกันอย่างกว้างขวางมาเป็นระยะเวลาาน จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นแม่แบบของการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากกระบวนการเลือกตั้งและการศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของไทยพัฒนามาจากหลักการและการศึกษาในสหรัฐอเมริกาและในยุโรปตะวันตกเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด ดังนั้นเราจึงควรศึกษางานวิจัยเหล่านั้นเพื่อนำมาพัฒนาประเทศต่อไป (วีระพงษ์ คงยืน, 2543, หน้า 19-20)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยในประเทศ

เสริน ปุณณะหิตานนท์ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “ทัศนคติและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและพฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง” ผลการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยหนังสือพิมพ์รายวันเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการเลือกตั้งมากกว่าทางอื่น การฟังวิทยุรายการปกติและการฟังถ่ายทอดการประชุมสภาเป็นทางหาความรู้ความเข้าใจรองๆ ลงมา (เสริน ปุณณะหิตานนท์, 2522 อ้างถึงใน, มะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง, 2539)

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ศึกษาเรื่อง “ข่าวสารการเมืองของคนไทย” พบว่าคนไทยเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุและโทรทัศน์มากกว่าแหล่งข่าวสารการเมืองอื่นๆ ระดับความรู้ข่าวสารการเมืองของคนไทยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง สำหรับบุคคลที่มีระดับข่าวสารการเมืองสูงมักรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มากกว่าจากแหล่งอื่นๆ นอกจากนี้บุคคลที่มีระดับข่าวสารทางการเมืองสูงยังมีอัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองและอัตราการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่มีระดับข่าวสารทางการเมืองต่ำอีกด้วย (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2523 อ้างถึงใน, จิตติ วิทยสรณะ, 2536)

อำพล สิงห์โกวินท์ และ สวัสดิ์ กฤตรัชชานันท์ ได้ทำการศึกษาเพื่อสำรวจอิทธิพลของการสื่อสารต่อการตื่นตัวของประชาชนในเขตอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด และอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าโอกาสของการฟังวิทยุและอ่านหนังสือพิมพ์มีส่วนสำคัญที่ทำให้ราษฎรในท้องถิ่นดังกล่าวมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมือง นอกจากนี้ยังพบว่าการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่นการประชุมชี้แจงของข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และการบอกกล่าวของญาติพี่น้องเพื่อนฝูง เป็นแหล่งข่าวสำคัญที่ช่วยสร้างความตื่นตัวและความเข้าใจทางการเมือง ผลที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือการใช้ทั้งสื่อมวลชนและสื่อระหว่างบุคคลผสมกันนั้นเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองให้แก่ประชาชนในชนบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีนี้ที่ผู้ให้ข่าวเป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้ความเชื่อถือ และสามารถเข้ากับชาวบ้านได้ (อำพล สิงห์โกวินท์ และ สวัสดิ์ กฤตรัชชานันท์, 2524 อ้างถึงใน, จงกล ดวงจันทร์, 2539)

สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกาเลือกตั้งของคนไทย : ศึกษาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522” พบว่าผู้ที่สนใจในเรื่องการเมืองและการเลือกตั้งส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองต้องไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเนื่องจากเป็นหน้าที่ของพลเมือง

ที่ดี และยังพบว่าผู้ที่ไม่สนใจการเมืองมีโอกาสที่จะไปลงคะแนนเสียงโดยการถูกชักจูงได้มากกว่า (สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2526 อ้างถึงใน, มะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง, 2539)

จากรายงานการวิจัยของกระทรวงมหาดไทย เรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2529 พบว่า

1. ในเรื่องของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า

ที่อยู่อาศัย : ผู้ที่อยู่ในชนบทมีแนวโน้มที่จะไม่สนใจทางการเมือง แต่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่อยู่ในกรุงเทพ และจะถูกชักชวนไปใช้สิทธิได้ง่ายกว่า

เพศ : เพศชายมีความสนใจทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง

อาชีพ : กลุ่มข้าราชการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมือง สำหรับกลุ่มกรรมกรรับจ้าง และกลุ่มเกษตรกร มีแนวโน้มที่จะไม่สนใจทางการเมืองและไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยถูกชักจูงได้ง่าย

การศึกษา : ผู้ที่มีการศึกษาสูงไปใช้สิทธิโดยคำนึงถึงหน้าที่ของพลเมือง สำหรับผู้มีการศึกษาน้อยมีแนวโน้มที่จะไม่สนใจทางการเมืองและไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยถูกชักจูงได้ง่าย

รายได้ : ผู้ที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งโดยคำนึงถึงหน้าที่ของพลเมือง สำหรับผู้ที่มีรายได้น้อยจะถูกชักชวนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ง่าย

2. การชักชวนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ที่อยู่อาศัยในเขตชนบท เพศหญิง กลุ่มเกษตรกร กรรมกรรับจ้าง ผู้มีการศึกษาน้อย และผู้มีรายได้น้อย จะถูกชักชวนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ง่าย จากผู้ใกล้ชิดในชนบท ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านจะมีบทบาทในการชักชวนได้มาก (รายงานการวิจัยของกระทรวงมหาดไทย, 2529, อ้างถึงใน จงกล ดวงจันทร์, 2539, หน้า 21-22)

วิจัย โวหารดี ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2530 พบว่า

- การสื่อสารระหว่างบุคคล มีส่วนทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารทางการเมืองเพิ่มขึ้น และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

- ปัจจัยทางประชากรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางด้านการศึกษา อาชีพ และรายได้

- ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง (วิชัย โวหารดี, 2534)

จิตกานต์ ธนาโอฬาร ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัย ศึกษาเฉพาะกรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” พบว่าการเปิดรับสื่อมวลชนและการสื่อสารกับสื่อบุคคลมีผลต่อการพัฒนาทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ โดยนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ในระดับค่อนข้างสูง และจากหนังสือพิมพ์และวิทยุในระดับปานกลาง สื่อบุคคลที่นักศึกษามีการสื่อสารทางการเมืองด้วยมากที่สุด คือ กลุ่มเพื่อน รองลงมาคือบุคคลในครอบครัว โดยมีการสื่อสารกับสื่อบุคคลทั้งสองกลุ่มเป็นครั้งคราว ส่วนครู อาจารย์ เป็นสื่อบุคคลที่นิสิตนักศึกษามีการสื่อสารทางการเมืองด้วยในระดับค่อนข้างน้อยมาก (จิตกานต์ ธนาโอฬาร, 2536)

จริญญา เจริญลูกใส ศึกษาเรื่อง “การเปิดรับข่าวสารการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับการไปใช้สิทธิของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ปี 2538” พบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิออกเสียงของเยาวชน (จริญญา เจริญลูกใส, 2538)

จิตติ วิทยสรณะ ศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดศรีสะเกษ เขต 2” พบว่าความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล (จิตติ วิทยสรณะ, 2536)

จกมล ดวงจันทร์ ศึกษาเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดอุบลราชธานี” พบว่าการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิของประชาชนมากกว่าการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งจากการสื่อสารติดต่อกันเป็นส่วนตัว (จกมล ดวงจันทร์, 2539)

วีระพงษ์ คงยืน ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งและพฤติกรรมกรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ของอำเภอท่าศาลารับรู้และเชื่อถือข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง และมีความคิดเห็นว่าการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งมากขึ้น (วีระพงษ์ คงยืน, 2543)

ผลงานวิจัยต่างประเทศ

Paul Lazarsfeld (1944) ได้ศึกษาด้วยเทคนิควิธีสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐ ใน ค.ศ. 1940 โดยพยายามหาความสัมพันธ์ของอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน พบว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนเป็นไปโดยทางอ้อม โดยกำหนดเป็นแนวความคิดเรื่อง Two Steps Flow of Influences กล่าวคือ สื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นเสมือนหนึ่งแหล่งข้อมูลให้กับบรรดาผู้นำความคิดเห็น (Opinion Leader) ซึ่งคนกลุ่มนี้จะนำความคิดเห็นเหล่านั้นไปถ่ายทอดให้กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอีกทอดหนึ่ง โดยสื่อมวลชนจะทำหน้าที่ตอกย้ำการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ดังนั้นการที่ประชาชนมีพฤติกรรมต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้นเกิดจากการติดต่อส่วนบุคคลไม่ใช่สื่อมวลชน นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีการศึกษาสูง จะเป็นผู้ที่มีความสนใจในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด ขณะที่ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาดำจะให้ความสนใจในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ อายุเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมาโดยผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 จะมีความสนใจในการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย (Paul Lazarsfeld, 1944, อ้างถึงใน อภิชาติ นาคสุข, 2536, หน้า 26)

Lipset ได้ทำการศึกษาในกลุ่มประเทศตะวันตกที่เป็นประชาธิปไตย พบว่าลักษณะทางสังคมมีความเกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ดังนี้

1. ผู้ที่มีรายได้สูงเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ
2. ผู้ที่มีการศึกษาสูงเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาได้ต่ำ
3. ผู้ที่มีอาชีพธุรกิจ ลูกจ้างในสำนักงานบริษัทเอกชน และข้าราชการ มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ทำงานด้านบริการ และเกษตรกร
4. ชายเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากกว่าหญิง
5. ผู้ที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี

6. ผู้ที่สมรสแล้วเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากกว่าคนโสด
7. ผู้ที่ชอบการเข้าสมาคมเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่แยกตัวเอง (Lipset, 1963, อ้างถึงใน อภิชาติ นาคสุข, 2536, หน้า 27)

Merriam and Gosnell มุ่งศึกษาถึงอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่มีต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การศึกษาพบว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมีความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมในทางการเมืองคล้ายคลึงกัน (Merriam and Gosnell, 1924, อ้างถึงใน โสภณ จริงจิตร 2536, หน้า 11)

Pool ได้ศึกษาพบว่า ในพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งได้รับอิทธิพลจากการเปิดรับสื่อมวลชนน้อย เพราะข่าวสารจากสื่อมวลชนในขณะที่มีการรณรงค์ทางการเมืองนั้นจะทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมือง (Mobilize) มากกว่าจะเปลี่ยนแปลง (Convert) ความคิด ความเชื่อที่บุคคลมีอยู่ก่อนแล้ว และหากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นก็มักได้รับอิทธิพลจากการสื่อสารระหว่างบุคคลมากกว่า เป็นต้นว่า จากครอบครัว จากเพื่อน หรือเพื่อนบ้าน รวมทั้งกลุ่มทางสังคมที่มีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กล่าวโดยสรุป Sola Pool เห็นว่าพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง จะได้รับอิทธิพลจากการเปิดรับข่าวสารจากการสื่อสารระหว่างบุคคลมากกว่าสื่อมวลชน (Pool, 1963, อ้างถึงใน จูดี วิทยสรณะ, 2536, หน้า 20)

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยตามที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าการเปิดรับข่าวสารที่ชัดเจน 2 ประเภท โดยกลุ่มแรกเชื่อว่าสื่อมวลชนไม่ว่าจะในรูปแบบสิ่งพิมพ์หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เช่น งานวิจัยของ เสริน ปุณณะหิตานนท์, พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, จูดี วิทยสรณะ, จงกมล ดวงจันทร์, วีรพงษ์ คงยืน, ทฤษฎีผลกระทบ ซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีสื่อสารและการตอบสนอง รูปแบบการสื่อสารของ Lasswell และทฤษฎีเข็มจิตตา เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันทฤษฎี และงานวิจัยอีกกลุ่มที่ 2 นั้นชี้ให้เห็นว่าการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน เช่น งานวิจัยของวิชัย โวหารดี, รายงานการวิจัยของกระทรวงมหาดไทย, ทฤษฎีการสื่อสารสองจังหวัด, ทฤษฎีการไหลของข่าวสารหลายจังหวัด ตลอดจนงานวิจัยของ Paul Lazarsfeld และ Pool เป็นต้น อย่างไรก็ตามยังมีงานวิจัยบางส่วนที่เชื่อว่าการเปิดรับข่าวสารจากทั้งสื่อมวลชนและสื่อบุคคลนั้นต่างมีผลต่อพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน เช่น งานวิจัยของ อำพล สิงห์โกวินท์ และ สวัสดิ์ กฤตรัชชานนท์ รวมไปถึงงานวิจัยของ จูดีกานต์ ธนาโอฬาร

จากการทบทวนวรรณกรรมในบทนี้สามารถสรุปได้ว่ามีองค์ประกอบหลัก ๆ สำคัญ 2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงคือการเปิดรับสื่อมวลชน และการเปิดรับสื่อบุคคล ทำให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหลักทั้ง 2 องค์ประกอบเป็นสมมติฐานหลัก (Assumption) ได้ดังนี้

สมมติฐาน ที่ 1: การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐานที่ 1.1 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐานที่ 1.2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐานที่ 1.3 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐาน ที่ 2 : การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐานที่ 2.1 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/เพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐานที่ 2.2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐานที่ 2.3 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี ” จัดทำเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรีในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขต อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรีเท่านั้น พื้นที่ศึกษาประกอบด้วย 3 เทศบาล และ 12 ตำบล คือ เทศบาลเมืองปราจีนบุรี เทศบาลตำบล โคมะกอก เทศบาลตำบลนาปรือ ตำบล โลกไม้ลาย ตำบลลงจู้เหล็ก ตำบลคงพระราม ตำบลท่างาม ตำบลเนินหอม ตำบลโนนหอม ตำบลบางเคชะ ตำบลบางบริบูรณ์ ตำบลบ้านพระ ตำบลไม้เค็ด ตำบลรอบเมือง และ ตำบลวัดโบสถ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 150 คน

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มประชากรที่เป็นเป้าหมายในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือผู้ที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 74,574 คน ในพื้นที่ 3 เทศบาล และ 12 ตำบล คือ เทศบาลเมืองปราจีนบุรี เทศบาลตำบล โคมะกอก เทศบาลตำบลนาปรือ ตำบล โลกไม้ลาย ตำบลลงจู้เหล็ก ตำบลคงพระราม ตำบลท่างาม ตำบลเนินหอม ตำบลโนนหอม ตำบลบางเคชะ ตำบลบางบริบูรณ์ ตำบลบ้านพระ ตำบลไม้เค็ด ตำบลรอบเมือง และ ตำบลวัดโบสถ์ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1) ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง (Sample) 150 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตร

$$n = \frac{N}{1+N[e]^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ที่กำหนดเป็น .05

$$\text{ดังนั้น } n = \frac{74,574}{1 + 74,574 \times [0.05]^2}$$

$$n = 397.866$$

แต่เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา จึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 ชุด

ตารางที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2550)

เทศบาล/ตำบล	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
เทศบาลเมืองปราจีนบุรี	14,032 คน
เทศบาลตำบลโคกมะกอก	1,509 คน
เทศบาลตำบลนาปรือ	1,587 คน
ตำบลโลกไม้ตาย	2,868 คน
ตำบลดงขี้เหล็ก	6,920 คน
ตำบลดงพระราม	8,525 คน
ตำบลท่างาม	3,327 คน
ตำบลเนินหอม	5,091 คน
ตำบลโนนหอม	2,570 คน

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 1(ต่อ) ข้อมูลทั่วไปของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2550)

เทศบาล/ตำบล	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ตำบลบางเคชะ	2,121 คน
ตำบลบางบริบูรณ์	993 คน
ตำบลบ้านพระ	10,802 คน
ตำบลไม้เค็ด	7,773 คน
ตำบลรอบเมือง	4,467 คน
ตำบลวัดโบสถ์	1,989 คน
รวม	74,574 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 150 คน ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ที่ใช้หลักของ Random Sampling โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 15 กลุ่ม แยกตามเทศบาล/ตำบล ประกอบด้วย เทศบาลเมืองปราจีนบุรี เทศบาลตำบลโคกมะกอก เทศบาลตำบลนาปรือ ตำบลโคกไม้ลาย ตำบลดงขี้เหล็ก ตำบลดงพระราม ตำบลท่างาม ตำบลเนินหอม ตำบลโนนหอม ตำบลบางเคชะ ตำบลบางบริบูรณ์ ตำบลบ้านพระ ตำบลไม้เค็ด ตำบลรอบเมือง และ ตำบลวัดโบสถ์

ขั้นตอนที่ 2 การเลือกตัวแทนจากแต่ละกลุ่มตัวอย่าง จะใช้วิธีการสุ่มอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) สำหรับการคัดเลือกผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หลังจากได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามข้อ 1 โดยกำหนดให้กลุ่มละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามปลายปิดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามคำถามเกี่ยวกับเรื่อง เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคล พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนต่างๆ และการเปิดรับข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นคำถามเกี่ยวกับการไป/ไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการออกแบบสอบถามเพื่อสอบถามผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราชินบุรี ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2 ด้าน คือ

1. ความตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยทำการตรวจสอบความตรงในประเด็นทางด้านความครอบคลุมถึงเนื้อหาที่ต้องการวัดตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
2. ความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเบื้องต้น (Pre-test) กับกลุ่มเป้าหมาย ที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราชินบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง หลังจากนั้นนำแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นทั้ง 30 ชุดมารวบรวมเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความน่าเชื่อถือเท่ากับ 0.810 ซึ่งหมายถึงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างตอบและทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองหลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการลงรหัสข้อมูล เพื่อนำไปประเมินผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS/PC) เพื่อคำนวณค่าสถิติต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายและสรุปลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยอาศัยค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นคือพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร กับตัวแปรตามคือพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยใช้ สถิติไคสแควร์ (Chi-square Test) โดยกำหนดเกณฑ์ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยได้เสนอ ผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ช่องทางการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนที่ 3 การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.0 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 44.0 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.3 อันดับสองมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.7 อันดับสามมีอายุระหว่าง 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.7 อันดับสี่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.3 และอันดับสุดท้ายมีอายุระหว่าง 18-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.0 ด้านระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.0 อันดับสองมีการศึกษาในระดับระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 29.3 อันดับสามมีการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20.7 อันดับสี่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 17.3 และอันดับสุดท้ายมีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 30.0 อันดับสองมีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 26.0 อันดับสามมีอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 23.4 อันดับสี่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 19.3 และอันดับสุดท้ายมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.0 อันดับสองมีรายได้ระหว่าง 5,001-8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.7 อันดับสามมีรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.0 อันดับสี่มีรายได้ระหว่าง 8,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.0 และอันดับสุดท้ายมีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.3 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางประชากร

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	66	44.0
หญิง	84	56.0
รวม	150	100.0
อายุ		
41 – 50 ปี	53	35.3
31 – 40 ปี	31	20.7
26 – 30 ปี	28	18.7
51 ปีขึ้นไป	23	15.3
18 – 25 ปี	15	10.0
รวม	150	100.0
การศึกษา		
มัธยมศึกษา	45	30.0
ประถมศึกษา	44	29.3
อาชีวศึกษา	31	20.7
ปริญญาตรี	26	17.3
สูงกว่าปริญญาตรี	4	2.7
รวม	150	100.0
อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	42	30.0
เกษตรกร	39	26.0
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	35	23.4
พนักงานบริษัทเอกชน	29	19.3
นักเรียน/นักศึกษา	5	3.3
รวม	150	100.0

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2 (ต่อ) : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางประชากร

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน	48	32.0
สูงกว่า 10,000 บาท	46	30.7
5,001-8,000 บาท	27	18.0
3,001-5,000 บาท	18	12.0
8,001-10,000 บาท	11	7.3
ต่ำกว่า 3,000 บาท		
รวม	150	100.0

ส่วนที่ 2 ช่องทางการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารก่อนมีการเลือกตั้ง

จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ได้มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากสื่อต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น สื่อมวลชน และสื่อบุคคล

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนก่อนมีการเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ได้มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนอยู่ในระดับมาก คะแนน เฉลี่ย 3.8 โดยเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ ได้รับข่าวสารในระดับมาก และวิทยุในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

โทรทัศน์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากโทรทัศน์ ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 4.4

หนังสือพิมพ์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากหนังสือพิมพ์ ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.6

วิทยุ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากวิทยุ ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.4

ตารางที่ 3 : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ก่อนมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

รายการ	ระดับการสื่อสาร					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อมวลชน</u>							
1. โทรทัศน์	77 (51.3)	55 (36.7)	18 (12.0)	- -	- -	4.4	มากที่สุด
2. หนังสือพิมพ์	25 (16.7)	58 (38.7)	50 (33.3)	15 (10.0)	2 (1.3)	3.6	มาก
3. วิทยุ	24 (16.0)	50 (33.3)	38 (25.3)	31 (20.7)	7 (4.7)	3.4	ปานกลาง
รวม	126 (28.0)	163 (36.2)	106 (23.6)	46 (10.2)	9 (2.0)	3.8	มาก

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลก่อนมีการเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากสื่อบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.2 โดยคนในครอบครัวหรือเพื่อนเป็นสื่อที่ได้เปิดรับข่าวสารในระดับมาก รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการ และอาจารย์/วิทยากรได้รับข่าวสารในระดับปานกลางดังรายละเอียดในตารางที่ 4

คนในครอบครัว/เพื่อน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากคนในครอบครัว/เพื่อน ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.6

เจ้าหน้าที่ราชการ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากเจ้าหน้าที่ราชการ ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.3

อาจารย์/วิทยากร ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากอาจารย์/วิทยากร ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 2.7

ตารางที่ 4 : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลก่อนมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ราชการ	ระดับการสื่อสาร					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อบุคคล</u>							
1. คนในครอบครัว/เพื่อน	24 (16.0)	57 (38.0)	58 (38.7)	9 (6.0)	2 (1.3)	3.6	มาก

(ตารางมีต่อ)

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ) : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลก่อนมี การ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

รายการ	ระดับการสื่อสาร					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อบุคคล</u>							
2. เจ้าหน้าที่ราชการ	24 (16.0)	37 (24.7)	62 (41.3)	19 (12.7)	8 (5.3)	3.3	ปานกลาง
3. อาจารย์/วิทยากร	10 (6.7)	31 (20.7)	38 (25.3)	41 (27.3)	30 (20.0)	2.7	ปานกลาง
รวม	58 (12.9)	125 (27.8)	158 (35.1)	69 (15.3)	40 (8.9)	3.2	ปานกลาง

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง
4 = มาก 5 = มากที่สุด

สื่อที่ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสื่อที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาทิ วันที่ลงคะแนนเสียง ตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แบ่งเป็น การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจาก สื่อมวลชน และสื่อบุคคล พบว่า

ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากการเปิดรับสื่อมวลชนก่อนมีการเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการเปิดรับ ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนอยู่ในระดับมาก คะแนน เฉลี่ย 3.8 โดยโทรทัศน์ให้ความเข้าใจใน ระดับมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ ให้ความเข้าใจในระดับมาก และวิทยุเป็นสื่อที่ให้ความ เข้าใจในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

สื่อโทรทัศน์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 4.4

สื่อหนังสือพิมพ์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือ ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.6

สื่อวิทยุ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.3

ตารางที่ 5 : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนที่ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

รายการ	ระดับความเข้าใจ					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อมวลชน</u>							
1. โทรทัศน์	78 (52.0)	53 (35.3)	19 (12.7)	- -	- -	4.4	มากที่สุด
2. หนังสือพิมพ์	26 (17.3)	62 (41.3)	41 (27.3)	20 (13.3)	1 (0.7)	3.6	มาก
3. วิทยุ	24 (16.0)	51 (34.0)	35 (23.4)	32 (21.3)	8 (5.3)	3.3	ปานกลาง
รวม	128.0 28.4	166.0 36.9	95.0 21.1	52.0 11.6	9.0 2.0	3.8	มาก

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลก่อนมีการเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.2 โดยคนในครอบครัวหรือเพื่อนให้ความเข้าใจในระดับมาก ส่วนอาจารย์/วิทยากร และเจ้าหน้าที่ราชการ ให้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

คนในครอบครัว/เพื่อน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/เพื่อน ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.6

เจ้าหน้าที่ราชการ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการ ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.3

อาจารย์/วิทยากร ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากร ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 2.8

ตารางที่ 6 : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล ที่ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

รายการ	ระดับความเข้าใจ					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อบุคคล</u>							
1. คนในครอบครัว/เพื่อน	27 (18.0)	50 (33.3)	63 (42.0)	9 (6.0)	1 (0.7)	3.6	มาก

(ตารางมีต่อ)

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ) : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล ที่ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

รายการ	ระดับความเข้าใจ					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อบุคคล</u>							
2. เจ้าหน้าที่ราชการ	24 (16.0)	35 (23.3)	65 (43.3)	17 (11.3)	9 (6.0)	3.3	ปานกลาง
3. อาจารย์/วิทยากร	10 (6.7)	29 (19.3)	50 (33.3)	39 (26.0)	22 (14.7)	2.8	ปานกลาง
รวม	61.0 (13.6)	114.0 (25.3)	178.0 (39.6)	65.0 (14.4)	32.0 (7.1)	3.2	ปานกลาง

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

สื่อที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

เป็นการศึกษาถึงผลของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการตัดสินใจออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี อย่างไร โดยแบ่งเป็น สื่อมวลชน และสื่อบุคคล

การเปิดรับสื่อมวลชนกับพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

หลังจากที่ได้เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในระดับมาก โดยโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนวิทยุและหนังสือพิมพ์ มีผลอยู่ในระดับมาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

โทรทัศน์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 4.4

หนังสือพิมพ์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.6

วิทยุ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุมีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.4

ตารางที่ 7 : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ที่มีผลต่อการอยากไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

รายการ	ระดับการสื่อสาร					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อมวลชน</u>							
1. โทรทัศน์	82 (54.7)	45 (30.0)	21 (14.0)	2 (1.3)	-	4.4	มากที่สุด
2. หนังสือพิมพ์	20 (13.3)	61 (40.7)	57 (38.0)	12 (8.0)	-	3.6	มาก
3. วิทยุ	26 (17.3)	50 (33.3)	39 (26.0)	30 (20.0)	5 (3.3)	3.4	มาก
รวม	128.0 (28.4)	156.0 (34.7)	117.0 (26.0)	44.0 (9.8)	5.0 (1.1)	3.8	มาก

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

การเปิดรับสื่อบุคคลกับพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

หลังจากที่ได้เปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อบุคคลแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในระดับปานกลาง โดยคนในครอบครัว/เพื่อนเป็นสื่อที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ อยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์/วิทยากรและเจ้าหน้าที่ราชการ มีผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

คนในครอบครัว/เพื่อน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/เพื่อน มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.8

เจ้าหน้าที่ราชการ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการมีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.3

อาจารย์/วิทยากร ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากร มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 2.8

ตารางที่ 8 : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล ที่มีผลต่อการอยากไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

รายการ	ระดับการสื่อสาร					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อบุคคล</u>							
1. คนในครอบครัว/เพื่อน	31 (20.7)	62 (41.3)	47 (31.3)	9 (6.0)	1 (0.7)	3.8	มาก

(ตารางมีต่อ)

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ) : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล ที่มีผลต่อการอยากไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

รายการ	ระดับการสื่อสาร					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อบุคคล</u>							
2. เจ้าหน้าที่ราชการ	23 (15.3)	39 (26.0)	63 (42.0)	16 (10.7)	9 (6.0)	3.3	ปานกลาง
3. อาจารย์/วิทยากร	10 (6.7)	33 (22.0)	42 (28.0)	45 (30)	20 (13.3)	2.8	ปานกลาง
รวม	64.0 14.2	134.0 29.8	152.0 33.8	70.0 15.6	30.0 6.7	3.3	ปานกลาง

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง
4 = มาก 5 = มากที่สุด

ความน่าเชื่อถือของสื่อในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

เป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งของสื่อแต่ละชนิด ว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งเป็น สื่อมวลชน และสื่อบุคคล

ความน่าเชื่อถือของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

หลังจากที่ได้เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนแล้ว กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสื่อมวลชนมีความน่าเชื่อถือในระดับมาก โดยโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีผลความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนวิทยุและหนังสือพิมพ์ มีผลอยู่ในระดับมาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

โทรทัศน์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าโทรทัศน์มีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 4.3

หนังสือพิมพ์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าหนังสือพิมพ์มีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.6

วิทยุ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าวิทยุมีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.4

ตารางที่ 9 : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ความน่าเชื่อถือของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

รายการ	ระดับการสื่อสาร					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อมวลชน</u>							
1. โทรทัศน์	64 (42.7)	61 (40.6)	24 (16.0)	1 (0.7)	-	4.3	มากที่สุด
2. หนังสือพิมพ์	29 (19.3)	53 (35.3)	49 (32.7)	18 (12.0)	1 (0.7)	3.6	มาก
3. วิทยุ	29 (19.3)	42 (28.0)	46 (30.7)	30 (20.0)	3 (2.0)	3.4	มาก
รวม	122.0 27.1	156.0 34.7	119.0 26.4	49.0 10.9	4.0 0.9	3.8	มาก

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

ความน่าเชื่อถือของสื่อบุคคลในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

หลังจากที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อบุคคลแล้ว กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสื่อบุคคลมีความน่าเชื่อถือในระดับมาก โดยทั้งคนในครอบครัว/เพื่อน อาจารย์/วิทยากร และเจ้าหน้าที่ราชการ ต่างก็มีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับมาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

คนในครอบครัว/เพื่อน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าคนในครอบครัว/เพื่อน มีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.7

เจ้าหน้าที่ราชการ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าเจ้าหน้าที่ราชการมีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.4

อาจารย์/วิทยากร ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าอาจารย์/วิทยากร มีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย($\bar{X}$) 3.0

ตารางที่ 10 : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ความน่าเชื่อถือของสื่อบุคคลในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

รายการ	ระดับการสื่อสาร					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อบุคคล</u>							
1. คนในครอบครัว/เพื่อน	34 (22.7)	48 (32.0)	56 (37.3)	10 (6.7)	2 (1.3)	3.7	มาก
2. เจ้าหน้าที่ราชการ	29 (19.3)	32 (21.3)	70 (46.7)	10 (6.7)	9 (6.0)	3.4	มาก

(ตารางมีต่อ)

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ) : แสดงจำนวน ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ความน่าเชื่อถือของสื่อบุคคลในการนำเสนอ
ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

รายการ	ระดับการสื่อสาร					ค่าเฉลี่ย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	ระดับ
<u>สื่อบุคคล</u>							
3. อาจารย์/วิทยากร	18 (12.0)	37 (24.7)	36 (24.0)	41 (27.3)	18 (12.0)	3.0	มาก
รวม	81.0 18.0	117.0 26.0	162.0 36.0	61.0 13.6	29.0 6.4	3.4	มาก

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

: ค่าเฉลี่ยระดับการสื่อสาร 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง

4 = มาก 5 = มากที่สุด

ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งจากสื่อมวลชน

ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้ง ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี จากสื่อมวลชน ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ มีผล
ต่อการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่
ในการรับข้อมูลอยู่ในระดับบ่อย ร้อยละ 53.3 อันดับสองคือระดับบ่อยมาก ร้อยละ 35.3 และอันดับ
สุดท้ายคือระดับน้อย ร้อยละ 11.3 ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 : แสดงจำนวนและร้อยละ ของความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง
และ การเลือกตั้งจากสื่อมวลชน

ความถี่ในการรับข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
บ่อยมาก	53	35.3
บ่อย	80	53.3

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 11 (ต่อ) : แสดงจำนวนและร้อยละ ของความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
การเมืองและ การเลือกตั้งจากสื่อมวลชน

ความถี่ในการรับข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อย	17	11.3
ไม่เคยเลย	-	-
รวม	150	100.0

ประเภทรายการ โทรทัศน์ที่ชื่นชอบ

จากการสอบถามประเภทรายการ โทรทัศน์ที่ชื่นชอบ เพื่อศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างชื่นชอบรายการที่มีเนื้อหาในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชื่นชอบรายการประเภทข่าวประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 85.3 อันดับสองคือประเภทข่าวการเมือง คิดเป็นร้อยละ 66.7 อันดับสามคือประเภทเพลง ละคร คิดเป็นร้อยละ 38.0 อันดับสี่คือประเภทภาพยนตร์ คิดเป็นร้อยละ 33.3 อันดับห้าคือประเภทสารคดี คิดเป็นร้อยละ 29.3 อันดับหกคือประเภทกีฬา คิดเป็นร้อยละ 24.0 และอันดับสุดท้ายคือประเภทข่าวต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 20.7 ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 : แสดงจำนวนและร้อยละของประเภทรายการ โทรทัศน์ที่ชื่นชอบ

ประเภทรายการโทรทัศน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน	128	85.3
ข่าวการเมือง	100	66.7
เพลง ละคร	57	38.0
ภาพยนตร์	50	33.3
สารคดี	44	29.3
กีฬา	36	24.0
ข่าวต่างประเทศ	31	20.7

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

หัวข้อหนังสือพิมพ์ที่ชอบอ่าน

จากการสอบถามหัวข้อหนังสือพิมพ์ที่ชอบอ่าน เพื่อศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมอ่านหัวข้อข่าวเหตุการณ์ประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 88.0 อันดับสองคือประเภทข่าวการเมือง คิดเป็นร้อยละ 61.3 อันดับสามคือประเภทข่าวบันเทิง คิดเป็นร้อยละ 45.3 อันดับสี่คือประเภทข่าวกีฬา คิดเป็นร้อยละ 24.7 และอันดับสุดท้ายคือประเภทข่าวต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 16.7 ดังรายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 : แสดงจำนวนและร้อยละของหัวข้อหนังสือพิมพ์ที่ชื่นชอบ

หัวข้อหนังสือพิมพ์	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน	132	88.0
ข่าวการเมือง	92	61.3
ข่าวบันเทิง	68	45.3
ข่าวกีฬา	37	24.7
ข่าวต่างประเทศ	25	16.7

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ประเภทรายการวิทยุที่ชื่นชอบ

จากการสอบถามประเภทรายการวิทยุที่ชื่นชอบเพื่อศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างนิยมฟังรายการวิทยุที่มีเนื้อหาในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบฟังรายการเพลง คิดเป็นร้อยละ 71.3 อันดับสองคือประเภทข่าว คิดเป็นร้อยละ 63.0 และอันดับสุดท้ายคือรายการวิทยุเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.3 ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 : แสดงจำนวนและร้อยละของประเภทรายการวิทยุที่ชื่นชอบ

ประเภทรายการวิทยุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพลง	104	71.3
ข่าว	102	63.0
เพื่อการศึกษา	17	11.3

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

บุคคลที่ได้สนทนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต อำเภอเมืองจังหวัด ปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้มีการสนทนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับบุคคลต่าง ๆ โดยบุคคลที่มักสนทนาด้วยมากที่สุดคือคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 74.7 อันดับสองสนทนากับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 73.3 อันดับสามสนทนากับเจ้าหน้าที่ราชการ คิดเป็นร้อยละ 44.0 และอันดับสุดท้ายคือสนทนากับอาจารย์หรือวิทยากร คิดเป็นร้อยละ 6.7 ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 : แสดงจำนวนและร้อยละของบุคคลที่ได้สนทนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
คนในครอบครัว	112	74.7
เพื่อน	110	73.3
เจ้าหน้าที่ทางราชการ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)	66	44.0
อาจารย์/วิทยากร	10	6.7

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ส่วนที่ 3 การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 130 คน หรือร้อยละ 86.7 และมีบางส่วนไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งใกล้เคียงกับสัดส่วนของผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี ที่มีผู้ไปใช้สิทธิ คิดเป็นร้อยละ 81.03 ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 : แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไปใช้สิทธิ	130	86.7
ไม่ไปใช้สิทธิ	20	13.3
รวม	150	100.0

เหตุผลที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่ไปใช้สิทธิเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ คิดเป็นร้อยละ 45.9 อันดับสองคือต้องการได้คนดีมีความสามารถ คิดเป็นร้อยละ 41.9 อันดับสามคือกลัวการเสียสิทธิตามกฎหมายกำหนด คิดเป็นร้อยละ 8.7 อันดับสี่คือไปตามคำประชาสัมพันธ์จากสื่อ (โทรทัศน์ วิทยุ แผ่นป้าย) และไปตามคำประชาสัมพันธ์จากทางราชการ คิดเป็นร้อยละ 1.4 และอันดับสุดท้ายคือมีคนชักชวนให้ไป คิดเป็นร้อยละ 0.7 ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 : แสดงจำนวนและร้อยละเหตุผลที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ	60	45.9
ต้องการได้คนดี มีความสามารถ	54	41.9
เพราะกลัวการเสียสิทธิตามกฎหมายกำหนด	11	8.7
ไปตามคำประชาสัมพันธ์จากสื่อ (โทรทัศน์ วิทยุ แผ่นป้าย)	2	1.4
ไปตามคำประชาสัมพันธ์จากทางราชการ	2	1.4
มีคนชักชวนให้ไป	1	0.7
รวม	130	100.0

เหตุผลที่ไม่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่ไม่ไปใช้สิทธิเพราะไปทำธุรกิจ หรือประกอบอาชีพต่างถิ่น คิดเป็นร้อยละ 50.0 อันดับสองคือ ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.0 อันดับสามคือ หน่วยเลือกตั้งอยู่ไกลการเดินทางไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 15.0 อันดับสี่คือไม่มีชื่อในรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.0 และสุดท้ายคือไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนที่จะไปแสดงเพื่อใช้สิทธิคิดเป็นร้อยละ 5.0 ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 : แสดงจำนวนและร้อยละเหตุผลที่ไม่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไปทำธุรกิจ หรือประกอบอาชีพต่างถิ่น	10	50.0
ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	4	20.0
หน่วยเลือกตั้งอยู่ไกล การเดินทางไม่สะดวก	3	15.0
ไม่มีชื่อในรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	2	10.0
ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ที่จะไปแสดงเพื่อใช้สิทธิ	1	5.0
รวม	20	100.0

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงคือการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชนและจากสื่อบุคคล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงทำการทดสอบระหว่างตัวแปรด้านการเปิดรับสื่อสารจากทั้งสื่อมวลชนและสื่อบุคคล กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเครื่องมือที่ใช้วัดผล คือ Chi-square Test และได้กำหนดสมมติฐานดังนี้

สมมติฐาน ที่ 1: การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐาน ที่ 2: การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐาน ที่ 1: การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 ได้ค่า $\chi^2 = 46.4$ และได้ค่า $P = .000$ สรุปได้ว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีผลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมมติฐานที่ 1.1 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ได้ค่า $\chi^2 = 65.8$ และได้ค่า $P = .000$ สรุปได้ว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์มีผลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ทั้งนี้พบว่าผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อโทรทัศน์ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.2 อันดับสองคือเปิดรับระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40.0 และอันดับสุดท้ายเปิดรับระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.8 ส่วนผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อโทรทัศน์ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.0 อันดับสุดท้ายคือเปิดรับระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 35.0 ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 : ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์กับพฤติกรรม การออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การออกไปใช้สิทธิ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์					χ^2	P
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ไปใช้สิทธิ	77 (59.2)	48 (40.0)	5 (3.8)	-	-	65.8***	.000
ไม่ไปใช้สิทธิ	-	7 (35.0)	13 (65.0)	-	-		

หมายเหตุ *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

สมมติฐานที่ 1.2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ กับการพฤติกรรม การออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ค่า $\chi^2 = 7.9$ และได้ค่า $P = .095$ สรุปได้ว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ ไม่มีผลต่อการการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ทั้งนี้พบว่าผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อวิทยุในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 35.4 อันดับสองเปิดรับระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 22.3 อันดับสามเปิดรับระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.8 อันดับสี่เปิดรับระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.7 และลำดับสุดท้ายคือเปิดรับระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.8 ส่วนผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วน

ใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อวิทยุในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.0 อันดับสองเปิดรับระดับมาก และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.0 อันดับสามเปิดรับระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.0 และอันดับสุดท้ายคือเปิดรับระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.0 ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 : ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การออกไปใช้สิทธิ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ					χ^2	P
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ไปใช้สิทธิ	23 (17.7)	46 (35.4)	29 (22.3)	27 (20.8)	5 (3.8)	7.9	.095
ไม่ไปใช้สิทธิ	1 (5.0)	4 (20.0)	9 (45.0)	4 (20.0)	2 (10.0)		

สมมติฐานที่ 1.3 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ได้ค่า $\chi^2 = 22.8$ และได้ค่า $P = .000$ สรุปได้ การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มีผลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ทั้งนี้พบว่าผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากหนังสือพิมพ์ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 41.5 อันดับสองเปิดรับระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.0 อันดับสามเปิดรับระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.8 และลำดับสุดท้ายคือเปิดรับระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.2 ส่วนผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนใหญ่เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากหนังสือพิมพ์ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.0 อันดับสองเปิดรับระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 20.0 อันดับสามเปิดรับระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.0 และลำดับสุดท้ายคือเปิดรับระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.0 ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 : ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์กับพฤติกรรม
การออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การออกไปใช้สิทธิ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์					χ^2	P
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ไปใช้สิทธิ	25 (19.2)	54 (41.5)	39 (30.0)	12 (20.8)	- -	22.8***	.000
ไม่ไปใช้สิทธิ	- -	4 (20.0)	11 (55.0)	3 (15.0)	2 (10.0)		

หมายเหตุ *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

สมมติฐาน ที่ 2 : การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
การออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลกับการ
พฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 ได้ค่า
 $\chi^2 = 17.1$ และได้ค่า P = .031 สรุปได้ว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลมีผลต่อการ
ออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความ
เชื่อมั่นร้อยละ 95

สมมติฐานที่ 2.1 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/เพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
การออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/เพื่อน
กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05
ได้ค่า $\chi^2 = 23.2$ และได้ค่า P = .011 สรุปได้ว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/
เพื่อน มีผลต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น
ร้อยละ 99

ทั้งนี้พบว่าผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจาก
คนในครอบครัว/เพื่อนในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40.8 อันดับสองเปิดรับระดับปานกลาง คิดเป็น
ร้อยละ 34.6 อันดับสามเปิดรับระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24 อันดับสี่เปิดรับระดับน้อย คิดเป็น

ร้อยละ 4.6 และลำดับสุดท้ายคือเปิดรับระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.5 ส่วนผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากคนในครอบครัว/เพื่อนในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.0 อันดับสองคือเปิดรับระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 20.0 และลำดับสุดท้ายเปิดรับระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.0 ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 : ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/เพื่อน กับ พฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การออกไปใช้สิทธิ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจาก คนในครอบครัว/เพื่อน					χ^2	P
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ไปใช้สิทธิ	24 (18.5)	53 (40.8)	45 (34.6)	6 (4.6)	2 (1.5)	23.2***	.011
ไม่ไปใช้สิทธิ	-	4 (20.0)	13 (65.0)	3 (15.0)	-		

หมายเหตุ *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

สมมติฐานที่ 2.2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากร กับ พฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ค่า $\chi^2 = 7.4$ และได้ค่า $P = .115$ สรุปได้ว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากรไม่มีผลต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ทั้งนี้พบว่าผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากอาจารย์/วิทยากรในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.4 ลำดับที่สองเปิดรับระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 23.8 ลำดับที่สามเปิดรับระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 22.3 ลำดับที่สี่เปิดรับระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.8 และลำดับสุดท้ายคือเปิดรับระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.7 ส่วนผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากอาจารย์/วิทยากรในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 50.0 ลำดับสองคือเปิดรับระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.0 ลำดับสามคือ

เปิดรับระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.0 และสุดท้ายคือเปิดรับระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 10.0 ดังรายละเอียดในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 : ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากรกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การออกไปใช้สิทธิ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากร					χ^2	P
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ไปใช้สิทธิ	10 (7.7)	29 (22.3)	33 (25.4)	31 (23.8)	27 (20.8)	7.4	.115
ไม่ไปใช้สิทธิ	-	2 (10.0)	5 (25.0)	10 (50.0)	3 (15.0)		

สมมติฐานที่ 2.3 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ค่า $\chi^2 = 8.8$ และได้ค่า $P = .067$ สรุปได้ว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการไม่มีผลต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ทั้งนี้พบว่าผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากเจ้าหน้าที่ราชการในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.7 อันดับสองเปิดรับระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 26.2 อันดับสามเปิดรับระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.5 อันดับสี่เปิดรับระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.1 และลำดับสุดท้ายคือเปิดรับระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.6 ส่วนผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากเจ้าหน้าที่ราชการในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.0 อันดับสองเปิดรับระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 15.0 และอันดับสุดท้ายคือเปิดรับระดับน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.0 ดังรายละเอียดในตารางที่

ตารางที่ 24 : ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การออกไปใช้สิทธิ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการ					χ^2	P
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ไปใช้สิทธิ	24 (18.5)	34 (26.2)	49 (37.7)	17 (13.1)	6 (4.6)	8.8	.067
ไม่ไปใช้สิทธิ	-	3 (15.0)	13 (65.0)	2 (10.0)	2 (10.0)		

สรุป ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขต อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าสื่อทั้ง 2 ประเภทคือทั้งสื่อมวลชนและสื่อบุคคลโดยรวมต่างมีผลต่อพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน แต่เมื่อแยกเป็นรายสื่อพบว่าสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และคนในครอบครัวหรือเพื่อน ส่วนวิทยุ เจ้าหน้าที่ราชการ และอาจารย์หรือวิทยากร เป็นสื่อที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ดังรายละเอียดตารางที่ 25

ตารางที่ 25 : แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สื่อ	พฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	
	χ^2	P
1. สื่อมวลชน	46.4***	.000
1.1 โทรทัศน์	65.8***	.000
1.2 วิทยุ	7.9	.095
1.3 หนังสือพิมพ์	22.8***	.000
2. สื่อบุคคล	17.1**	.031
2.1 คนในครอบครัว/เพื่อน	23.2***	.000
2.2 อาจารย์/วิทยากร	7.4	.115
2.3 เจ้าหน้าที่ราชการ	8.8	.067

หมายเหตุ ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

*** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี จำนวน 150 คน พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 18 – 51 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานก่อนข้างมีอายุ คือ อายุ 41-50 ปี

ในด้านการศึกษากลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ถึงระดับมัธยมศึกษา รองลงมาคือ ระดับอาชีวศึกษา และระดับปริญญาตรี ตามลำดับ มีเพียงเล็กน้อยที่ศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

สำหรับสถานภาพการทำงานของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ รองลงมาคือ เกษตรกร ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน และนักเรียน/นักศึกษา ตามลำดับ

ทั้งนี้ ส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท รองลงมามีรายได้ 5,001-8,000 บาท ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน มีเพียงเล็กน้อยที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท

2. ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนก่อนมีการเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากสื่อมวลชนอยู่ในระดับมาก โดยเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านทางโทรทัศน์ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ได้รับข่าวสารในระดับมาก และวิทยุเป็นสื่อที่ได้รับข่าวสารในระดับ ปานกลาง

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลก่อนมีการเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากสื่อบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง โดยเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านทางคนในครอบครัวหรือเพื่อนในระดับมากรองลงมาในระดับปานกลาง คือ หน่วยงานราชการ และอาจารย์

ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนก่อนมีการเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากสื่อมวลชนอยู่ในระดับมาก โดยโทรทัศน์ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับ มากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับมาก และวิทยุเป็นสื่อที่ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับปานกลาง

ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อบุคคลก่อนมีการเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากสื่อบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง โดยคนในครอบครัวหรือเพื่อนให้ความเข้าใจในระดับมาก ส่วนอาจารย์และเจ้าหน้าที่ราชการ ให้ความเข้าใจในระดับปานกลาง

สื่อมวลชนที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

หลังจากที่เปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับมาก โดยโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนวิทยุและหนังสือพิมพ์ มีผลอยู่ในระดับมาก

สื่อบุคคลที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

หลังจากที่เปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อบุคคลแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในระดับปานกลาง โดยคนในครอบครัว/เพื่อนเป็นสื่อที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิอยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์/วิทยากรและเจ้าหน้าที่ราชการ มีผลอยู่ในระดับปานกลาง

ความน่าเชื่อถือของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

หลังจากที่เปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนแล้ว กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสื่อมวลชนมีความน่าเชื่อถือในระดับมาก โดยโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีผลความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนวิทยุและหนังสือพิมพ์มีผลอยู่ในระดับมาก

ความน่าเชื่อถือของสื่อบุคคลในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

หลังจากที่เปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อบุคคลแล้ว กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสื่อบุคคลมีความน่าเชื่อถือในระดับมาก โดยทั้งคนในครอบครัว/เพื่อน อาจารย์/วิทยากร และเจ้าหน้าที่ราชการต่างก็มีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับมาก

ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งจากสื่อมวลชน

ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งจากสื่อมวลชน ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ มีผลต่อการรับรู้และความเข้าใจข้อมูลในการเลือกตั้ง จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการรับข้อมูลอยู่ในระดับบ่อย รองลงมาคือระดับบ่อยมาก ร้อยละ ที่เหลือคือ มีความถี่ในการรับข้อมูลในระดับน้อย

ประเภทรายการโทรทัศน์ที่ชื่นชอบ

ประเภทรายการโทรทัศน์ที่ชื่นชอบเพื่อศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างชื่นชอบรายการที่มีเนื้อหา ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชื่นชอบรายการประเภทข่าวประจำวัน รองลงมาคือประเภทข่าวการเมือง ที่เหลือ ได้แก่ รายการประเภทเพลงหรือละคร ภาพยนตร์ สารคดี กีฬาและข่าวต่างประเทศ ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชื่นชอบรายการประเภทข่าว ซึ่งเป็นรายการที่มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะประเภทรายการข่าวการเมือง โทรทัศน์จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่ง ที่เหมาะสมในการเผยแพร่ข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หัวข้อหนังสือพิมพ์ที่ชอบอ่าน

หัวข้อหนังสือพิมพ์ที่ชอบอ่านเพื่อศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดนิยมอ่านหัวข้อข่าวเหตุการณ์ประจำวัน รองลงมาคือประเภทข่าวการเมือง ที่เหลือได้แก่ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา และข่าวต่างประเทศ ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมอ่านหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นอีกสื่อหนึ่งที่สามารถเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะประเภทหัวข้อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์จึงเป็นอีกช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเภทรายการวิทยุที่ชื่นชอบ

ประเภทรายการวิทยุที่ชื่นชอบเพื่อศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างนิยมฟังรายการวิทยุที่มีเนื้อหา ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบฟังรายการเพลง รองลงมาคือประเภทข่าว ที่เหลือคือรายการวิทยุเพื่อการศึกษา แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมฟังรายการวิทยุเพื่อการบันเทิง ขณะเดียวกันก็มีอีกจำนวนหนึ่งที่สามารถได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากสื่อวิทยุ โดยเฉพาะรายการประเภทข่าว

บุคคลที่ได้สนทนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต อำเภอเมืองจังหวัด ปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้มีการสนทนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับบุคคลต่าง ๆ โดยบุคคลที่มักสนทนาด้วยได้แก่ คนในครอบครัว รองลงมาคือ เพื่อน เจ้าหน้าที่ราชการ และ อาจารย์หรือวิทยากร ตามลำดับ

3. การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ได้ออกไปใช้สิทธิ โดยผลที่ได้มีสัดส่วนใกล้เคียงกับของผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี

เหตุผลที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่ไปใช้สิทธิเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ รองลงมาคือ ต้องการได้คนดี มีความสามารถ ที่เหลือได้แก่ กลัวการเสียสิทธิตามกฎหมายกำหนด ไปตามคำประชาสัมพันธ์จากสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ แผ่นป้าย และสื่อทางราชการ รวมทั้งบางรายมีคนชักชวนให้ไป

เหตุผลที่ไม่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่ไม่ไปใช้สิทธิเพราะไปทำธุรกิจ หรือประกอบอาชีพต่างถิ่น รองลงมาคือ ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ที่เหลือได้แก่ หน่วยเลือกตั้งอยู่ไกลการเดินทางไม่สะดวก ไม่มีชื่อในรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ที่จะไปแสดงเพื่อใช้สิทธิ

อภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อมวลชนมีผลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารตามแนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน ที่เสนอว่าสื่อมวลชนทั้งหลายมีผล (Effects) อย่างมหาศาล โดยตรงและทันทีทันใดต่อมวลชน (Mass audience) โดยเฉพาะทฤษฎีเข็มฉีดยาที่กล่าวว่าสื่อมวลชนเป็นผู้มีอำนาจและบทบาทสำคัญที่สุด กล่าวคือ สามารถกำหนดข่าวสารและส่งข่าวสารไปยังผู้รับ โดยคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นได้ คล้ายกับหมอฉีดยาให้คนป่วย ข่าวสารที่ส่งไปก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับได้โดยตรง กว้างขวาง และทันที ทฤษฎีนี้ถือว่า ผู้มีอำนาจ และเข้าใจสถานการณ์ สามารถใช้สื่อมวลชนทำให้เกิดผลตามที่ตนเองต้องการได้ (ศุภรศมี ฐิติกุล, 2540, น.178-180) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ที่พบว่าคนไทยเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนมากกว่าแหล่งข่าวสารการเมืองอื่นๆ และบุคคลที่มีระดับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองสูงนี้มีอัตราการใช้สิทธิเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่มีระดับข่าวสารทางการเมืองต่ำ

รวมทั้งงานวิจัยของ จงกล ดวงจันทร์ ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์กับการพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์มีผลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สอดคล้องกับทฤษฎีผลกระทบ ประกอบด้วย ทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง รูปแบบการสื่อสารของ Lasswell และทฤษฎีเข็มทิศยา ที่กล่าวว่า สื่อสารมวลชนไม่ว่าจะในรูปแบบสิ่งพิมพ์หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จูดี กานต์ ธนาโอฬาร ที่ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัย ศึกษาเฉพาะกรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ในระดับค่อนข้างสูงและการเปิดรับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุกับการพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารทางวิทยุไม่มีผลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่นิยมที่จะฟังข่าวสารจากทางวิทยุ โดยเหตุผลสำคัญที่ฟังวิทยุคือเพื่อการบันเทิง ทำให้ความรู้และการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งมีน้อย จึงทำให้ไม่มีผลต่อการตัดสินใจออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากนัก

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่า การได้รับข้อมูล

ข่าวสารทางหนังสือพิมพ์มีผลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สอดคล้องกับทฤษฎีผลกระทบ ประกอบด้วย ทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง รูปแบบการสื่อสารของ Lasswell และทฤษฎีเข้มงวดที่กล่าวว่าสื่อสารมวลชนไม่ว่าจะในรูปแบบสิ่งพิมพ์หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว เรื่อง “ข่าวสารการเมืองของคนไทย” ที่พบว่าบุคคลที่มีระดับข่าวสารการเมืองสูงมักรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มากกว่าจากแหล่งอื่นๆ และยังมีอัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองและอัตราการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่มีระดับข่าวสารทางการเมืองต่ำอีกด้วย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคลมีผลต่อการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sola Pool และ Paul Lazarsfeld ที่พบว่าพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงของประชาชนได้รับอิทธิพลจากการเปิดรับข่าวสารผ่านทางสื่อสารระหว่างบุคคล รวมทั้งงานวิจัยของวิชัย โวหารดี ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2530 พบว่าการสื่อสารระหว่างบุคคล มีส่วนทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารทางการเมืองเพิ่มขึ้น และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/เพื่อนกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/เพื่อนกับการพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พบว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารทางคนในครอบครัว/เพื่อน มีผลต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pool ที่พบว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากการสื่อสารระหว่างบุคคล กับคนในครอบครัว เพื่อน หรือเพื่อนบ้านมีผลต่อพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเลือกตั้ง รวมไปถึงงานวิจัยของฐิตกานต์ ธนาโอฬาร ที่ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัย ศึกษาเฉพาะกรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์”

ที่พบว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มเพื่อน และบุคคลในครอบครัว มีผลต่อพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากรกับพฤติกรรมกรรมออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากรกับพฤติกรรมกรรมออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารทางอาจารย์/วิทยากรไม่มีผลต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งจากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลจากอาจารย์หรือวิทยากรน้อย เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้พบปะพูดคุยกับอาจารย์หรือวิทยากรมากนัก คือบุคคลที่ได้รับส่วนใหญ่จึงเป็นจากเพื่อนและครอบครัวซึ่งมีความใกล้ชิดมากกว่า ทำให้ผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากอาจารย์/วิทยากรกับพฤติกรรมกรรมออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการกับพฤติกรรมกรรมออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผลการทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการกับการพฤติกรรมกรรมออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารทางเจ้าหน้าที่ราชการไม่มีผลต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งจากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลจากสื่อเจ้าหน้าที่ราชการน้อยเช่นเดียวกับอาจารย์หรือวิทยากร เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับข้อมูลทางการเลือกตั้งจากเจ้าหน้าที่ราชการมากนัก ทำให้ผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากจากเจ้าหน้าที่ราชการกับพฤติกรรมกรรมออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่เมื่อพิจารณาจำแนกรายสื่อพบว่า มีเพียงโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในขณะที่วิทยุไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ดังกล่าว ดังนั้นจึงเป็นข้อบ่งชี้ถึงปัญหาในเรื่องของคุณภาพของเนื้อหาข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอ ว่ามีเนื้อที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไปหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เหตุผลสำคัญในการฟังวิทยุคือเพื่อการบันเทิง ทำให้บทบาทของวิทยุในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองมีอิทธิพลน้อยกว่าสื่อมวลชนแขนงอื่น ทั้งนี้ที่วิทยุเป็นสื่อที่มีราคาถูก มีความรวดเร็ว สามารถครอบคลุมบริเวณพื้นที่กว้างขวาง และยังสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกกลุ่มเนื่องจากผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกก็ยังรับฟังได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับบทบาท โดยนำเสนอเนื้อหาสาระเพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารของการเลือกตั้งที่มากขึ้น รวมทั้งการปรับทัศนคติของประชาชนในการฟังวิทยุ ที่นอกจากการเปิดรับเพื่อการบันเทิงแล้ววิทยุยังเป็นสื่อหนึ่งที่ทำให้ความรู้รวมทั้งยังข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอีกด้วย ซึ่งจะทำให้วิทยุเป็นสื่อมวลชนอีกแขนงหนึ่งที่สามารถมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งต่อไปได้

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การเปิดรับสื่อบุคคลในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่เมื่อพิจารณาจำแนกรายสื่อพบว่า มีเพียงการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว/เพื่อนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในขณะที่อาจารย์/วิทยากร และเจ้าหน้าที่ราชการไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ดังกล่าว ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยรวมไปถึงการที่ผู้ตอบอาจไม่ค่อยได้มีโอกาสพูดคุยหรือเปิดรับข้อมูลโดยตรงจากทางเจ้าหน้าที่ราชการ หรือ อาจารย์/วิทยากร ทำให้ผลการวิเคราะห์พบว่าสื่อเหล่านี้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งทางราชการควรจะจัดกิจกรรมเพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลจากบุคลากรเหล่านี้ให้มากขึ้น อาทิเช่น การจัดวิทยากรออกให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งกับประชาชนถึงในหมู่บ้าน และในศูนย์รวมชุมชนอื่นๆ อาทิ วัด หรือ ศาลาประชาคม เป็นต้น

3. จากผลการวิจัยพบว่าในบรรดาสื่อมวลชนโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดข่าวสาร เพื่อก่อให้เกิดความรู้ทัศนคติและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนมากที่สุด ดังนั้น ในการรณรงค์กิจกรรมทางการเมืองต่างๆ เพื่อพัฒนาและปลูกฝังค่านิยมแบบประชาธิปไตยให้กับประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจวางแผนใช้โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์เป็นสื่อหลักในการเผยแพร่ข่าวสารที่ต้องการรณรงค์ต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชน มีความรู้ ทัศนคติ และมีพฤติกรรมการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ไปในทิศทางที่ต้องการมากที่สุด

4. จากการวิจัยพบว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม สื่อทั้งสองประเภทต่างมีข้อดีที่แตกต่างกันออกไป อาทิเช่น ในประเภทสื่อมวลชน โทรทัศน์เป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจได้มากเพราะมีทั้งภาพและเสียง และสามารถถ่ายทอดข่าวสารได้รวดเร็ว ทำให้ข่าวเป็นที่น่าเชื่อถือ หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้หลายกลุ่มหลายอาชีพ เนื่องจากมีการนำเสนอเรื่องราวข่าวสารหลากหลาย หนังสือพิมพ์ยังทำให้ประชาชนสามารถติดตามข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่าง รวดเร็ว สม่ำเสมอ และต่อเนื่องเนื่องจากออกเป็นประจำทุกวันนอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังความคงทนถาวรกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่นๆอีกด้วย วิทยูเป็นสื่อที่มีราคาถูก มีความรวดเร็ว สามารถครอบคลุมบริเวณพื้นที่กว้างขวาง และยังสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกกลุ่มเนื่องจากผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกก็ยังรับฟังได้ ส่วนสื่อบุคคลเป็นสื่อที่มีการสื่อสารสองทาง ทำให้ผู้พูดและฟังเห็นหน้าตา บุคลิก ลีลา ท่าทาง น้ำเสียงประกอบการพูดซึ่งมีอิทธิพลในการชักจูงและเร้าความสนใจได้มากกว่า นอกจากนี้ ทั้งผู้พูดและผู้ฟังสามารถโต้ตอบกันได้ที่ทันที ที่สำคัญสื่อบุคคลเป็นสื่อที่ทุกคนมีอยู่แล้วไม่ต้องสิ้นเปลืองในการซื้อสื่อเหมือนแบบสื่ออื่นๆ ดังนั้นการใช้ทั้งสื่อมวลชนและสื่อบุคคลผสมกันจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองให้แก่ประชาชนในประเทศ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะรู้จักเลือกใช้ทั้งสองสื่อผสมผสานกันเพื่อวางแผนการสื่อสารเพื่อการรณรงค์ต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้พิจารณาเฉพาะอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ที่ประกอบไปด้วย โทรทัศน์ วิทยู และหนังสือพิมพ์ และสื่อบุคคลที่ประกอบไปด้วย คนในครอบครัว/เพื่อน เจ้าหน้าที่ราชการ อาจารย์/วิทยากร เท่านั้น แต่ในปัจจุบันประชาชนเป็นจำนวนมากเปิดรับข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปผู้ที่สนใจควรจะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง

การเปิดรับข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนด้วย

2. จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรีเท่านั้น ประชากรที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างอาจมีความแตกต่างไปจากประชาชนในเขตอื่น จึงควรที่ผู้สนใจจะศึกษาเพื่อเปรียบเทียบกับประชาชนในเขตอำเภออื่นๆ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและวางแผนการสื่อสารเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

บรรณานุกรม

หนังสือ

Scharmm, Wilber. (1964). Mass Media and National Development. California: Stanford University Press.

ปรมะ สตะเวทิน. (2538). หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พ็ชณี เชยจรรยา และคณะ. (2541). แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: บริษัทเวิลด์ไทม์การพิมพ์ (1998) จำกัด.

พ็ชณี เชยจรรยา และคณะ. (2541). แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: บริษัทเวิลด์ไทม์การพิมพ์ (1998) จำกัด.

วิรัช กลิรัตน์กุล. (2544). การประชาสัมพันธ์ ฉบับสมบูรณ์ (ปรับปรุงเพิ่มเติมใหม่). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภรศมี วิฑิตกุลเจริญ. (2540). ทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี: โรงพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สมควร กวียะ. (2535). "บทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร" ใน หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: โรงพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุรพงษ์ โสชนะเสถียร. (2533). การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์

จกกล ดวงจันทร์. (2539). การรับรู้ข่าวสารเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดอุบลราชธานี 2 กรกฎาคม 2538. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จริญญา เจริญลูกใส. (2538). การเปิดรับข่าวสารการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย กับ การไปใช้สิทธิของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ปี 2538. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฐิตกานต์ ธนาโอฬาร. (2536). การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัย ศึกษาเฉพาะกรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ฐิติ วิทยสรณะ. (2536). อิทธิพลของการการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดศรีสะเกษ เขต 2. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฐิติ วิทยสรณะ. (2540). การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ทัศนคติ และการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ เย็นจะบก. (2527). การเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนกับพฤติกรรมทางการเมืองของสตรี : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน 2539 ของผู้มีอายุ 18. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วิชัย โวหารดี. (2534). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองระหว่างการศึกษาเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วีระพงษ์ คงเย็น. (2543). พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 4 มีนาคม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โสภณ จริงจิตร. (2536). พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดพื้นที่เขตคลองสานและเขตธนบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิชาติ นาคสุข. (2536). พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่เขตบางรักและมินบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุษา โหระเรือง. (2540). การเปิดรับข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2550

แบบสอบถามงานวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี

คำนำ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ กับการรับข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากการสื่อสารระหว่างบุคคล มีผลอย่างไรต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2550 โดยเน้นเฉพาะพื้นที่ อ.เมือง ปราจีนบุรี เนื่องจากมีผู้ออกไปใช้สิทธิมากถึงร้อยละ 81.03 นับเป็นอันดับที่ 12 ของประเทศ

คำถามวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ในส่วนแรกนั้นจะเป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 จะเป็นคำถามถึงช่องทางที่ท่านได้เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2550 ทั้งนี้ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามนี้จะถือเป็นความลับและไม่มีการเปิดเผยที่มาของแหล่งข้อมูล เนื่องจากไม่มีการกำหนดให้ท่านต้องระบุชื่อของท่านลงในแบบสอบถาม จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถามนี้ ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสม สามารถรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้มากที่สุด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ๆ ของประเทศไทยให้พัฒนาก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

ตอนที่ 1 : ปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ   ( ) ชาย   ( ) หญิง

2. อายุ   ( ) 18 - 25 ปี   ( ) 26 - 30 ปี   ( ) 31 - 40 ปี
                       ( ) 41 - 50 ปี   ( ) 51 ปีขึ้นไป

3. การศึกษาขั้นสูงสุด   ( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา ( ) อาชีวศึกษา (ปวช., ปวส.)
                                   ( ) ปริญญาตรี   ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ   ( ) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
                       ( ) ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว
                       ( ) เกษตรกร (ทำสวน, ทำนา, ทำไร่)
                       ( ) นักเรียน นักศึกษา
                       ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้ต่อเดือน ( ) ต่ำกว่า 3,000 บาท   ( ) 3,001-5,000 บาท   ( ) 5,001-8,000 บาท
                           ( ) 8,001-10,000 บาท   ( ) สูงกว่า 10,000 บาท

ตอนที่ 2 : ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550

6. การได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เช่นหนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ทำให้ท่านเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งมากขึ้น
                           ( ) ใช่   ( ) ไม่ใช่

7. ปกติท่านอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์ ที่เกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งมากนัก
                           ( ) บ่อยมาก   ( ) บ่อย   ( ) น้อย   ( ) ไม่เคยเลย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านต่อการรับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. สื่อที่ท่านได้เปิดรับข้อมูลข่าวสารก่อนมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550					
8.1 โทรทัศน์					
8.2 วิทยุ					
8.3 หนังสือพิมพ์					
8.4 คนในครอบครัว/เพื่อน					
8.5 อาจารย์/วิทยากร					
8.6 เจ้าหน้าที่ราชการ(กำนันผู้ใหญ่บ้าน)					
9. สื่อที่ทำให้ท่านได้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง					
9.1 โทรทัศน์					
9.2 วิทยุ					
9.3 หนังสือพิมพ์					
9.4 คนในครอบครัว/เพื่อน					
9.5 อาจารย์/วิทยากร					
9.6 เจ้าหน้าที่ราชการ(กำนันผู้ใหญ่บ้าน)					
10.จากการเปิดรับข่าวสาร สื่อที่ทำให้ท่านอยากจะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง					
10.1 โทรทัศน์					
10.2 วิทยุ					
10.3 หนังสือพิมพ์					
10.4 คนในครอบครัว/เพื่อน					
10.5 อาจารย์/วิทยากร					
10.6 เจ้าหน้าที่ราชการ(กำนันผู้ใหญ่บ้าน)					
11. สื่อที่มีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง					
11.2 วิทยุ					
11.3 หนังสือพิมพ์					
11.4 คนในครอบครัว/เพื่อน					
11.5 อาจารย์/วิทยากร					
11.6 เจ้าหน้าที่ราชการ(กำนันผู้ใหญ่บ้าน)					

12. รายการโทรทัศน์ประเภทใดที่ท่านชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1) ข่าวการเมือง	5) ข่าวต่างประเทศ
2) ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน	6) เพลง ละคร
3) ภาพยนตร์	7) สารคดี
4) กีฬา	8) อื่นๆระบุ.....

13. หัวข้อใดที่ท่านชอบอ่านจากหนังสือพิมพ์มาก(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1) ข่าวการเมือง	4) ข่าวต่างประเทศ
2) ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน	5) ข่าวนันทิง
3) ข่าวกีฬา	6) อื่นๆระบุ.....

14. รายการวิทยุประเภทใดที่ท่านชอบฟัง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1) รายการเพลง	3) รายการเพื่อการศึกษา
2) รายการข่าว	

15. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ท่านได้สนทนากับผู้อื่นเกี่ยวกับการเลือกตั้งบ้างหรือไม่

- 1) เคย (ถ้าตอบ เคย ให้ตอบข้อ 16)
- 2) ไม่เคย (ถ้าตอบ ไม่เคย ให้ข้ามไปตอบข้อ 17)

16. ถ้า เคย ท่านสนทนากับผู้อื่นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับใคร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- 1) คนในครอบครัว
- 2) เพื่อน
- 3) อาจารย์
- 4) เจ้าหน้าที่ทางราชการ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)
- 5) อื่นๆระบุ.....

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

17. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ท่านได้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่

- 1) ไป (ถ้าตอบ ไป ให้ข้ามไปตอบข้อ 19)
- 2) ไม่ไป (ถ้าตอบ ไม่ไป ตอบข้อ 18 เพียงข้อเดียว)

18. ท่าน **ไม่ไป**ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะเหตุใด

- 1) ไม่มีชื่อในรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- 2) ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 3) ไปทำธุรกิจหรือประกอบอาชีพต่างถิ่น
- 4) หน่วยเลือกตั้งอยู่ไกล การเดินทางไม่สะดวก
- 5) ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่จะไปแสดงเพื่อใช้สิทธิ
- 6) ไม่เข้าใจวิธีการลงคะแนนหรือกาเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้ง
- 7) ไม่ทราบวันเลือกตั้ง
- 8) อื่นๆ ระบุ.....

19. เพราะเหตุใดท่านจึงออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งนี้

- 1) ต้องการได้คนดี มีความสามารถ
- 2) ถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ
- 3) เพราะกลัวการเสียสิทธิตามกฎหมายกำหนด
- 4) ไปตามคำประชาสัมพันธ์จากสื่อ (โทรทัศน์ วิทยุ แผ่นป้าย)
- 5) ไปตามคำประชาสัมพันธ์จากทางราชการ
- 6) มีคนชักชวนให้ไป
- 7) อื่นๆ ระบุ.....